

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 31–32 • Perjantaina 5. elokuuta 2005

56. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

Kurkijokelaisten 59. pitäjäjuhliin osallistuneille juhlayleisölle, ohjelman suorittajille, Loimaan seurakunnalle ja kaupungille, arpajaispalkintoja lahjoittaneille, Hirvihovin talonmiehelle sekä kaikille talkoissa mukana olleille

esitämme **lämpimän kiitoksen** juhliemme onnistumisesta.

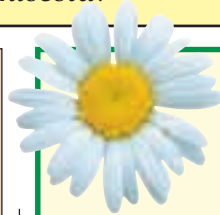
Kurkijoki-Säätiö

Professori Matti Saarnisto:

Karjalan geologian ja esihistorian tutkimus

Geologian tutkimuskeskuksen professori ja Suomalaisen Tiedeakatemian pääsihteeri Matti Saarnisto on tullut tutuksi toimittamastaan Viipurin läänin historian ykkösosasta eli Karjalan synty-kirjasta. Hänen tutkimusaiheenaan on jääkausiajan geologia, ja hän on työskennellyt vuodesta 1989 alkaen useaan otteeseen Venäjällä pakkoluovutetun Karjalan ja Äänisen alueilla, Vienen Karjalassa ja Kuolan niemimaalla. Ohessa on hänen hieman mukailtu juhlaesitelmänsä sunnuntailta 31.7.2005.

Sivuillamme
TÄNÄN mm.

Eino Orpanan juhlasaarna 3
Hiitolaista asiaa 4-5
Kurkijokelaisten pitäjäjuhla 6-9
Heikinmaan muistelmät 10
Aino Koppi muistelee 11
Kurkijoelta nykypäivään 12

Toimitus on KIINNI 8.-12.8.
Seuraavat ilmestymispäivät 19.8., 2.9., 16.9., 23.9.

58. Hiitola-juhlat
Porissa 6.-7.8.2005

Olojen vapautuminen Neuvostoliitossa 1980-luvun lopulla merkitsi suomalaisen geologisen ja arkeologisen kenttätutkimuksen ennennäkemätöntä aktiivointia myös menetetyin Karjalan alueella, minne toisen maailmansodan jälkeen oli päästy vain satunnaisesti vierailemaan, monille tutkimuksen kannalta avainalueille ei lainkaan. Carpe diem – tartu hetkeen oli suomalaisten lähtijöiden mottona.

”Karjalan synty” -teoksen kirjoittajat olivat ensimmäisten lähtijöiden joukossa. Muutos yhteistyömahdollisuuksissa oli perestroikan myötä häkellyttävä. Kun venäläiset tutkijat Petroskoista tulivat ja menivät teknis-tieteellisen vaihdon puitteissa Suomeen aikaisemmin Moskovan kautta, niin talvella 1990 menimme Kuusamon Paanajärvelle yhdessä päivittäin rajan yli venäläisten rajavartioiden avustamana. Tai kun halusin helmikuussa 1996 kenttätöihin Laatokan Valamoon, matkasta sovittiin puhelimitse Petroskoissa Tiedeakatemiassa työskentelevän kollegan kanssa. Retkikunta kokoontui Sortavalassa, ja yötä myöten kovassa pakkasessa läksimme autoinemme Laatokan jäälakeudelle kohti Valamoa. Jäätie oli harvinaisuus 1990-luvun leutoina talvina.

Yhteistyö venäläisten tutkijoiden ja instituuttien kanssa on ollut koko ajan kiinteää, myös 1990-luvun loppupuolella, kun tutkimuksen taloudellinen poh-

ja oli romahtanut Venäjällä. Geologien yhteistyötahot ovat olleet Pietarissa ja Petroskoissa ja arkeologeilla ennen muuta Pietarissa, missä Venäjän Tiedeakatemian materiaalisen kulttuurin laitos on ollut tärkein taho. Perestroikan ajat ovat kuitenkin menneet, ja käytännön kenttätöiden järjestelyt ovat käyneet tuskastuttavan vaikeiksi. Monet lupa-asiat kiertävät jälleen Moskovan kautta.

Vilkastuneen Karjalan tutkimuksen tuloksena ilmestyi nopeasti tieteellisiä artikkeleita, joista erityisesti on mainittava kolme laajaa väitöstutkimusta. Pirjo Uinon (1997) ja Aleksandr Saksan (1998, Joensuu) väitöskirjat käsitelivät Karjalan rautakautta ja Mika Lavennon (2001) vanhempaa metallikautta.

Yllä mainitut väitöstutkimukset olivat tärkeitä lähdeteoksia, kun Viipurin läänin historian I osa ”Karjalan synty” kirjoitettiin. Teos ilmestyi vuonna 2003.

Kirjahanke käynnistyi syksyllä 1998, kun Hannes Sihvo kokosi teoksen kirjoittajajoukon, johon edellä mainittujen väittelijöiden lisäksi kuuluivat Heikki Simola, Matti Huurre, Markus Hiekkänen ja tämän kirjoittaja.

Kirjaan on koottu uusin tutkimustieto Karjalan geologiasta ja esihistoriasta. Se pohjautuu julkaistun tutkimustiedon ohella laajaan Suomessa säilytettävään löytö- ja arkistomateriaaliin sekä varta vasten kirjaa varten tehtyihin tutkimuksiin mukaan lukien uudet kent-

tähavainnot. Kirjan geologiaa ja elollisen luonnon vaiheita käsittelevissä luvuissa näkökulma on ihmisen ja luonnon välinen vuorovaikutus eli miten luonto on vaikuttanut ihmisen elinmahdollisuuksiin. Arkeologian aihepiirit ulottuvat kivikaudesta yli 10 000 vuoden takaa ristiretkiä kaan ja Karjalan varhaiskeskiajalle 1300-1400 jKr. - Antrean kalastajasta Viipurin varhaisiin rakentajiin..

Karjalan geologinen tutkimus

Karjalan geologinen tutkimus oli monipuolista myös toisen maailmansodan jälkeen. Neuvostoliitossa arvostettiin geologis-

ta perustutkimusta, koska se loi pohjan geologisten luonnonvarojen etsinnälle ja hyödyntämiselle.. Tutkimukseen uhrattiin voimavaroja, joiden määrää on vaikeaa käsittää. Valtavia tutkimusaineistoja on haudattuneena arkistoihin, mutta niitä on käytetty myös monipuolisten geologisten karttojen pohjana. Suomen Geologian tutkimuskeskus on julkaissut yhteistyössä Luoteis-Venäjän tutkimusorganisaatioiden kanssa useita geologisia karttoja, viimeksi koko Skandinavian ja Luoteis-Venäjän peruskallion kartan.

Geologisessa tutkimuksessa käsiteltiin myös jää-

kaudenjälkeistä aikaa, jolloin ihminen on ollut läsnä, ja tutkimuksen kohteina oli muun muassa Laatokan ja Äänisen sekä Suomenlahden rannansiirtyminen. Neuvostoliittolainen tutkimus pitäytyi paljolti jo ennen sotia hyväksytyyn kانونisoituneeseen käsitykseen geologisten tapahtumien kulusta. Uudet havainnot sovitettiin vanhaan malliin.

Kurkijoen alue vapautui mannerjäätikön peitosta runsaat 12 000 vuotta sitten. Kurkijoen ja Parikkalan rajamaille kerrostui I Salpausselän soraselänne, ja sen etumaasto Laatokan pohjoispuolella oli veden alla. Kurkijoen kirkon tie-

noilla oli Itämeren/Baltian jäärven syvyys jopa 70 metriä.

Uudet tutkimukset osoittavat, että Itämeren ja Vienenmeren välillä ei ollut salmiyhteyttä myöhäisjäätikaudella Laatokan ja Äänisen kautta toisin, kuin sekä venäläiset että suomalaiset tutkijat ovat arvelleet. Erityisesti sota-aikana keräsivät suomalaiset geologit Maanselän kannakselta tätä tukevia aineistoja. Tällainen salmiyhteys sen sijaan oli ennen viime jääkautta 120 000 vuotta sitten. Fennoskandia oli tällöin saari.

Karjalan karttakuvan kehitykseen jääkauden jäl-

JATKUU SIVULLA 8

Juhlayleisö kuunteli professori Saarniston esitelmää ”hiirenhiljaa”.

5.8.2005

Vielä kerran pitäjäjuhlasta

Nyt on Kurkijokelaisten 59. pitäjäjuhla onnellisesti ohi. Lähes koko jälkityökin on saatu tehtyä, kun tämä lehtikin on lukijan kädessä. Juhlista onkin totuttuun tapaan paljon juttua tämänkertaisessa numerossamme. Siten myös ne lukijat, jotka eivät tänä vuonna päässeet itse juhlaan osallistumaan, voivat lukea puheet sekä katsella kuvia ja siten yrittää aistia juhlilla vallinnutta tunnelmaa.

Hyvä mieli juhlista jäi. Kun minä Kurkijoki-Säätiön asiamiehenä uudelleen usean vuoden tauon jälkeen vastasin juhlien järjestelyistä, sain kokea sen koko tunteiden kirjon, mitä tällaisessa suuren juhlan organisoinnissa vastaan tulee.

Ensinnäkin olin jo ehtinyt unohtaa, miten suuren urakasta on kyse. Toiseksi suhtauduin ehkä sen unohtamiseni takia aika rauhallisesti tilanteeseen, koska muistinsi oli vain, että ovathan ne ennenkin järjestyneet.

Jossain vaiheessa nousi otsalle kylmä hiki, mitä jos yleisö ei pidäkään ohjelmasta tai joku pahoittaa mielensä jostain osasta. Muistanko kaiken, olenko muistanut kaiken, osaavatko kaikki hoitaa heille annetut tehtävät? Ja sitten se ihana tunne, kun ihmiset tulevat kiittämään ja kertovat joitain mukavia asioi-

ta, hymyilevät, halaavat tai melkein taputtelevat selkään...

Vastaavasti juhla järjestelyistä on tullut myös jonkun verran negatiivista palautetta, joista yritetään jatkossa ottaa opiksi. Kuten olen ennenkin tällä palstalla todennut, olen oppinut tässä elämässä ja tehtävässä, ettei kaikkien mieliksi voi olla. Se on sula mahdottomuus. Mutta kun on parhaansa tehnyt, ei itseltään voi paljon enempää vaatia. Se on ollut jo pitkään mottonani.

Nyt on uuden ajattelemisen aika. Teillä kaikilla onkin nyt mahdollisuus kantaa kortenne kekoon ensi vuoden pyöreiden vuosien juhliemme onnistumiseen. Jos jollakulla on tiedossa mielellään syn-

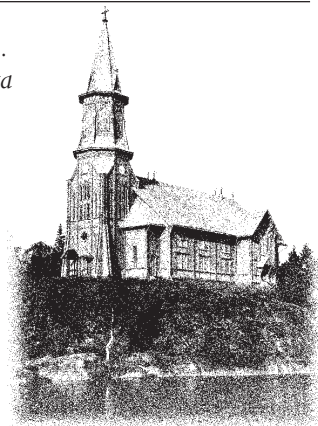
typerältään kurkijokelainen taiteilija tai muuten mielenkiintoinen persoona, jota voisi pyytää esiintymään juhlillemme, niin ottaisimme hyvissä ajoin sellaisia ”vinkkejä” vastaan. Ensi vuoden juhlasta on tarkoitus tehdä vähän näyttävämpi, ja uudenlaista ohjelmaa kaivataan.

Sitä ennen kuitenkin juhliitaan tämän viikon lauantaia ja sunnuntaina Porissa hiitolaitosten kanssa. Heidänkin juhlansa on järjestyksessään jo 58. Nähdään Porissa!

Raija Hjelm

Hartaus sumuntaiksi 7.8.
12. sumuntai helluntaista

Arvaa oma tilasi

Kesäaika on luonteeltaan hieman joulun kaltainen: lyhyessä ajassa tahdotaan tehdä mahdollisimman paljon mukavia asioita ja hyvää toisille ihmisille. Talvella päätetään, että kesällä remontoidaan, siivotaan, korjataan, järjestellään kaappeja ja valokuvia, käydään tervehtimässä ystäviä ja sukulaisia sekä osallistutaan erilaisiin tapahtumiin. Kesällä kerätään marjoja ja säilötään ja pakastetaan. Kesällä levätään, rauhoitutaan, luetaan, ollaan ja kerätään voimia talven varalle. Ja kesän koittaessa havahdutaan ajan lyhyyteen; kaikkea ei ehdi toteuttaa. On otettava aikalisä. On mentävä itseensä ja mietittävä, ovatko suunnitelmat olleet alkuunkaan realistisia. Vaikka hyvää tahtoa olisi kukkuramitoin, tahto on suhteutettava elämäntilanteeseen ja jaksamiseen. Kaikkea ei voi saada, tehdä eikä jaksaa.

Sumuntain aiheena on ”Itsensä tutkiminen”. Teema sopii yleisaiheeksi jokaiselle päivälle, sillä Raamattu neuvoo meitä arvioimaan itseämme ja elämäntapaamme Jumalan sanan valossa. Itsetutkistelua on vaativuudessaan ja kiehtovuudessaan verrattu matkustamiseen. Kirkkoisä Augustinus pohtii: ”Ja ihmiset matkustavat vieraille maille ihailemaan vuorten korkeutta, meren mahtavia maininkeja, jokien pitkiä reittejä, valtameren ääretöntä piiriä ja tähtien kiertoliikettä - ja kuitenkin kulkevat oman itsensä ohi.” Matka omaan tilaan, omaan itseen, on toisinaan vaikeakulkuinen ja mutkikas. Toisinaan reitti on selkeä ja suora, ja päämäärä löytyy yllättävän helposti. Matkantekoa varmasti helpottaa, jos tilaansa ei arvaile eikä arvuuttele vaan arvioi!

Jeesuksen ajan kirjanoppineet tunsivat vanhan viisauden: ”Vanhurskaat puhuvat vähän ja tekevät paljon, mutta jumalat tomat puhuvat paljon eivätkä tee mitään”. Omasta mielestään vanhan liiton parhaimmisto oli alituisen tekemässä jotain. Lain mukaan elettiin ja punnittiin muidenkin elämää.. Mutta Jeesus opetti, että parannusta oli tehtävä omista asioista, omista synneistä - ei muiden. Koska elämä on aina ”suora lähetys”, ei virheiltä ja vääryiltä ratkaisuilta vältty kukaan. Monia asioita katuu jälkepäin, moniin tehtyihin tai tekemättömiin päätöksiin keksii myöhemmin paljon paremman ratkaisumallin.

Omaa itseään tutkiessa totuus voi tehdä kipeää, mutta se myös vapauttaa itseriittoisuuden vääristämisestä todellisuuden tajusta. Silloin tulee tilaa nöyryydelle ottaa vastaan Jumalan armo. Itsensä tutkiminen ja katumus ovat hyödyllistä työtä, mutta armo on lahja. Aikansa on työllä ja matkanteolla, aikansa on levolla ja lahjan vastaanottamisella. Ajassa matkaoppaana on Raamatun vakuutus: ”Tämä Jumalan vanhurskaus tulee uskosta Jeesukseen Kristukseen, ja sen saavat omakseen kaikki, jotka uskovat. Kaikki ovat samassa asemassa, sillä kaikki ovat tehneet syntiä ja ovat vailla Jumalan kirkkautta, mutta saavat hänen armostaan lahjaksi vanhurskauden, koska Kristus Jeesus on lunastanut heidät vapaiksi” (Room 3:22).

Pirkko Poisuo

Kirjoittaja on Helsingin Malmin seurakunnan kappalainen.

Kuolleita

Äiti, anoppi, mummu,
isomummu, isoisomummu

**Erika
HÄKLI**

* 22.9.1904 Kurkijoki
† 16.7.2005 Loimaa

Kaivaten
Martta ja Erkki
Maija
lastenlapset, lastenlastenlapset ja
lastenlastenlastenlapset
muut sukulaiset, ystävät ja tuttavat

”Isä, minua väsyttää,
minä tahdon jo kotiin.”

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta. Kiitos Kartanonmäen Kuuselan henkilökunnalle äidin hyvästä hoidosta.

Lämmin kiitos osanotosta

**TAIMI
VENTOA**

muistaneille.

Sukulaiset

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjäjuhlat 6.-7.8. Porissa. La klo 12-16 Porin yliopistokeskus, Siltapuistok. 2, Maisemantutkimuksen oppiaineen Hiitola-aiheiden sekä Karjala-tietokantasäätiön esittelytilaisuus. Juhlat jatkuvat klo19 Ulvilan Nuorisoseurantalolla iltamilla ”Ovat juuremme Karjalassa”. Perinteistä ohjelmaa, lopuksi tanssia.

Su klo 10 Keski-Porin kirkossa messu, jonka jälkeen kunnianosoitus muistomerkeillä. Pääjuhla klo 13 Palmgren-opisto, Rautatienpuistok. 7. Juhlapuhe Karjalan Liiton toiminnanjoht. Hannu Kilpeläinen, Porin kaupungin tervehdys kaup.joht. Aino-Maija Luukkonen, ym. Tervetuloa mukaan.

Rummunsuon marttakerho kokoontuu ke 10.8. klo 18 Marja Tirillä. Tervetuloa.

Kalakurjet. Kaksipäiväiset onkikipailut Yläneellä Pyhäjärven Veljessrannassa la-su 20.-21.8. Kokoon-

NIMIPÄIVÄT

- 5.8. Salme, Sanelma
- 6.8. Toimi, Keimo
- 7.8. Lahja
- 8.8. Sylvi, Sylvia, Silva
- 9.8. Erja, Eira
- 10.8. Lauri, Lasse, Lassi
- 11.8. Sanna, Sanni, Susanna, Susanne
- 12.8. Klaara
- 13.8. Jesse
- 14.8. Onerva, Kanerva
- 15.8. Marjatta, Marja, Jaana, Marianna, Marianne, Marita, Maritta, Marjaana, Marjo, Marjukka, Marjut
- 16.8. Aulis
- 17.8. Verner
- 18.8. Leevi

nutaan lauantaina klo 15. Onginta veneistä. Ottakaa veneitä mukaan. Keittoruoka ja kahvit tarjotaan. Grilattavat ja juomiset jokainen tuo itse. Ilm. Martille tai Sainille, puh. (02) 763 1442 tai 040-7709853.

Kalakurjet. Kalamatka Kurkijoelle 16.-18.9.2005. Vielä muutama paikka vapaana. Ilm. Martille, puh. (02) 763 1442 tai 040-770 9853

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen pääjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu 60 centtiä/mm + alv 22 %

Muut sivut 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksiknumerointia juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Onks tietoo KYSYMYKSET?

- Missä kaupungissa sijaitsee Niinisolon varuskunta?
- Montako litraa alkoholia Suomessa kulutetaan henkeä kohden vuodessa (tilastotieto ennen veronalennusta)?
- Kuinka monta avioeroa tehtiin Suomessa viime vuonna?
- Montako prosenttia suomalaisista ei käytä lainkaan alkoholia?
- Minä vuonna kirjailija Aleksis Kivi kuoli?
- Minkä rakennuksen yhteydessä on minareetti?
- Mikä on selkärankaisten suurin rauhanen?
- Mikä on Suomen korkein tunturi?
- Mistä ihmisessä löytyy lasiainen?
- Minkä kasvin nimestä löytyy ase?

Rovasti Eino Orpanan saarna pitäjäjuhlien juhla-
messussa Kanta-Loimaan kirkossa 31.7.2005:

Etsikkoaikoja

Kristillisen seurakunnan jäsenet, rakkaat juhla-
vieraat! Heimojuhlat, pitäjä-
juhlat niin kuin kristilliset
kesäjuhlatkin ovat oman ar-
vostuksen kohottamisjuh-
lia. Niissä tahdomme kuua-
lua tiettyyn joukkoon ja
tahdomme kokea sen jou-
kon arvostuksen. Uskon,
että jokavuotiset kurkijoke-
laistenkin juhlat kohottavat
meidän omakohtaista ima-
goamme, joka perustuu pe-
rinteeseen. Me muistelem-
me kaunista kotiseutuam-
me, sen ihanuutta, vilja-
vuutta. Mieltämme kohot-
taa myös ajatus siitä, että
monet kansamme näkyvis-
tä henkilöistä ovat kotoisin
synnyinseudultamme. Heistä
iloitsemme ja olem-
me onnellisia heidän saavu-
tuksistaan.

Loimaan seudun asuk-
kaat puolestaan ovat ylpei-
tä varsinaissuomalaisesta
kulttuurista, alueen satoi-
suudesta ja vauraudesta.
Kaikessa näkyy, että täällä
”silmä kirkas salamoit”.
Tällä seudulla on vanhin
kirkollinen perintö ja täällä
on vanhin turvatoimia var-
ten rakennettu linna jne.
Tänne muuttaneet kurkijo-
kelaiset ovat saaneet liittyä
hyvään perinteeseen ja ys-
täväällisen kansan keskelle.
Päädyin aloittamaan täs-
tä oman arvonn tunnosta,
koska Jeesus viittaa tekstis-
sämme siihen, etteivät hä-
nen oman kaupunkinsa

Jeesus sanoi: ”Kohta te kaiketi tarjotte minulle
sananlaskua ’Lääkäri, paranna itsesi!’ ja sanotte:
’Tee täälläkin, omassa kaupungissasi kaikkea sitä,
mitä sinun kerrotaan tehneen Kapernaumissa!’” Ja
hän jatkoi: ”Totisesti; kukaan ei ole profeetta omalla
maallaan. Uskokaa minua; Israelissa oli monta les-
keä Elian aikana, silloin, kun taivas ei antanut vettä
kolmeen ja puoleen vuoteen ja koko maahan tuli kova
nälänhätä. Silti Eliaa ei lähetetty heidän luokseen,
vaan Sidonin maahan, Sarpatissa asuvan leskivaimon
luo. Samoin Israelissa oli monta spitaalista profeetta
Elisan aikana, mutta yhtäkään heistä ei puhdistettu,
ainoastaan Naaman, joka oli syyrialainen.”

Tämän kuullessaan kaikki, jotka olivat synagogas-
sa, joutuivat raivon valtaan. He ryntäsivät paikal-
taan, ajoivat Jeesuksen ulos kaupungista ja veivät
hänet jyrkänteelle syöstäkseen hänet sieltä alas; kau-
punki näet oli rakennettu vuorelle. Mutta Jeesus kulki
väkijoukon halki ja jatkoi matkaansa. Lk. 4:23-30

asukkaat osaa antaa hänelle
sitä arvoa, joka hänelle
kuuluu. Se käy ilmi monis-
sa teksteissä - ei vain tässä,
josta saarnaamista joku on
pitänyt toivottomana. Oman
kokemukseni nojalla
voin sanoa, että jo lapsuu-
dessa koettu arvostus tai ar-
vostuksen puute jättää sy-
vät jäljet. Minä, niin kuin
useimmat lapset, sain kokea
omassa kodissani rakkautta
ja huolenpitoa aivan tar-
peeksi. En koskaan tuntenut
jääväni yksin. Isossa sisar-
sparvessa koettiin tieten-
kin myös erimielisyydet,
mutta yhdessäolo oli se rik-
kain elämän kokemus.

Meidän lapsuutemme ai-
nen oman kaupunkinsa

niin, kuin pitäisi. Osaltaan
asiaan vaikutti myös kielel-
linen erilaisuutemme. ”Oma
sisareni sanoi nuoremmalleen
koulutiellä: ”Älä sie puhu, ku
sie et osaa.” Pian me kuitenkin
olimme paikkakunnan kie-
lellisellä tasolla. Moni on
kuitenkin saattanut kokea
lapsuudessaan ylenkatsetta,
joka on vaurioittanut itse-
tuntoa. Lapsi on saattanut
kärsiä aina aikuisikään
saakka tuosta loukatusta it-
setunnosta.

Myöhemmällä iällä
voimme kokea ylenkatsetta
myös sen vuoksi, että olem-
me liian totuudellisia. Jee-
sus sai kokea vihamieli-
syyttä niitten ihmisten ta-

holta, joita hän nuhteli syn-
nistä ja sen seurauksista. Suomalainen
sananlasku-
kin sanoo, ettei totuuden
puhuja saa yösijaa.

Koska monet kuulijani
ovat eläneet jo sotakauden,
ovat siis veteraaneja tai ko-
distaan karkotettuja, en voi
olla kertomatta eräästä van-
hasta papista, joka varoitti
veteraanitovereitaan surut-
tomuudesta. Hän oli eläk-
keellä pari vuosikymmentä
ja aikaa myöten hän tuns-
i tarvitsevansa joka sunnun-
tai ehtoollisen. Hän ei jak-
sanut ymmärtää, etteivät
toiset olleet yhtä kaipaavia.
Sen vuoksi hän puhui jokai-
sessa veteraanitilaisuudessa
hyvin kiivaaseen sävyyn
siitä välinpitämättömyy-
destä, jonka hän oli havain-
nut. Se johti siihen, että hä-
nelle ei suotu enää tilaisuut-
ta käyttää puheenvuoroa.

Täällä Kanta-Loimaan
seurakunnassa koin sen kir-
kon toimintaan liittyvän ar-
vostuksen, joka johti minut-
kin papin polulle. Monet
muistavat vielä rovasti Lau-
ri Mustajoen, joka piti ah-
kerasti seuroja eri puolilla
pitäjää. Hän oli tunnustettu
saarnamies, jonka matkassa
koki hyvän olon tunteen.
Ne kestitykset, ne keskuste-
lut, ne illanvietot, jopa ne
puheet, joita sain hänen
mukanaan pitää, painoivat
vaa’assa paljon, kun hylkä-
sin mieliaiheeni matemati-
kan ja lähdin teologiseen
tiedekuntaan. Olen iloinnut

elämänvalinnastani, vaikka
kyllä siinäkin on ollut pal-
jon vaikeuksia.

Tekstimme äärellä täy-
tyy katsella elämää vähän
toiseltakin kannalta. Jeesus
osoittaa kuulijoilleen, ettei
elämä aina suju niin, kuin
me odotamme ja toivom-
me. Jeesus musertaa erääs-
sä mielessä VT:llisen käsi-
tyksen siitä, että ne, jotka
turvaavat Jumalaan, menes-
tyvät. Hän osoittaa, että Ju-
malan valinta on toisenlai-
nen kuin ihmisen valinta.
Psalminkirjoittajatin kyllä
valittavat, miksi jumalaton
menestyy ja vanhurskas
kärsii. Emme saa tässäkin
tekstissä siihen vastausta.

Jeesuksen puheissa on
kuitenkin aina viittaus tule-
vaan kirkkauteen. Se näky
kirkastui minulle selkeänä
myös kesämökillä viettämi-
eni ensimmäisten päivien
aikana lukemani John
William’in kirjan kautta.
Tuo lähes viisisataa sivua
sisältävä kirja ”Rakkauden
salattu viisaisuus” kertoo Raa-
matun sanoman ja suurten
rukoulijoitten ja ajatteli-
joitten elämäntyön kautta rak-
kauden, rukouksen ja mie-
tiskelyn merkityksen.

”Me muistelemme
kaunista kotiseutuamme,
sen ihanuutta,
viljavuutta.”

Kirja käsitteli syvällises-
ti, miten ihminen voi löytää
tien eteen päin syvimmässä
pimeydessäkin. Kirja roh-
kaisee elämään turvallisesti
yön pimeydessä, pelossa ja
ahdistuksessakin. Rakkau-
den ja rukouksen suurmie-
het ovat juuri vaikeuksissa
löytäneet rauhan ja ilon
sekä suurenmoisen tehtä-
vän, mikä on kantanut run-
sasta hedelmää. He ovat

Jeesuksen tavoin kävelleet
elämän vuoren reunalta rik-
kaaseen elämään.

Vaikka Jumala näyttää
unohtaneen kansansa, ei
hän sitä kuitenkaan hylkää..
Elia meni Sarpatin lesken
luo ja pelasti lesken ja hä-
nen poikansa nälänhädästä.
Elisa paransi syyrialaisen
sotapäällikön eikä kanssa-
kulkijoitaan israelilaisia,
mutta kaikella oli oma tar-
koituksensa, salattu, mutta
oikeutettu tarkoitus. Saihan
Israelin kansa keskuuteensa
kaiken maailman Pelasta-
jan. Hän ei kuitenkaan saa-
nut osakseen kaikkien kun-
nioitusta, mutta hän ei lan-
nistunut. Hän suoritti työn-
sä loppuun asti ja niin hä-
nestä tuli maailman Pelas-
taja.

Tänään Jeesus kysyy si-
nulta, kuulijani, ketä sinä
arvostat, ketä sinä kunnioi-
tat. Jeesus ei ole vain jou-
lun lapsi tai joittenkin suur-
ten juhlahetkien ihana näky,
vaan hän on elämän Herra,
joka tahtoo antaa jokaiseen
arkipäiväämmekin hyvän
olon tunteen. Jos haluat ki-
vittää hänet tai heittää hänet
elämäsi vuoren reunalta
alas, hän käy vain ohitsesi
ja antaa sinun olla rau-
hassa. Et kuitenkaan
tiedä, mitä silloin me-
netät. Elämän langat
eivät ole meidän käsis-
sämme, elämä on kuin
suuri taideteos, jossa

eriväriset lasinpalat muo-
dostavat ihmeellisen koko-
naisuuden. Se taideteos py-
syy koossa vain siten, että
sen tekijä hoitaa sitä ja an-
taa sen säilyä iankaikkista
aarreakkuu varten.

Herramme Jeesuksen
Kristuksen armo, Isän Ju-
malan rakkaus ja Pyhän
Hengen osallisuus olkoon
teidän kanssanne nyt ja
aina. Aamen.

Vanha kansakoulukuva

Lahja Anttalainen toi toimitukseen Kurkijoki-museoon tarkoitettun Elisenvaaran kansakoulussa vuonna 1935 otetun koulu-
kuvan. Hän on saanut selville seuraavien kuvassa mukana olleiden nimet, jotka on laitettu aakkosjärjestykseen. Jos joku
tietää vielä jonkun, voi ilmoittaa siitä toimitukseen.

Asikainen Heikki, Asikainen Valde, Eronen Kauko, Fabritius Pentti, Haverinen Nanna, Hirvonen Mirjam, Höylä Jaakko,
Juutainen Paavo, Kainulainen Aino, Kainulainen Kirsti, Kainulainen Vieno, Karjalainen Aarne, Kesseli Sylvi, Kiiski Aarne,
Kokkonen Leena, Kononof Aino, Kononof Kauko, Kuivainen Reino, Kuivainen Unto, Kylliäinen Annikki, Lakkonen Hertta,
Lakkonen Maija, Laukkanen Veijo, Lehtonen Pekka, Malinen Sirkka, Merta Maija-Liisa, Miikkulainen Aili, Miikkulainen
Esko, Miikkulainen Unto, Peltola Maija, Peräaho Toivo, Pesonen Pirkko, Poutanen Helvi, Rasin Martti, Repo Lyyli, Salak-
ka Martha, Siltanen Irja, Sinkkonen Tekla, Tamminen Eila, Tiippana Leo, Tiippana Lilja, Toiviainen Aarne, Toiviainen Joel,
Valtonen Helmi, Valtonen Viljo ja Valtonen Väinö.. Opettajat olivat Mirjam Hirvonen ja Antti Jussila, jonka Hurtta-nimi-
nen koirakin on päässyt kuvaan mukaan.

Sanan Voimaa

5.8. Älkää maksako kenelle-
kään pahaa pahalla, vaan
pyrkikää siihen, mikä on
hyvää kaikkien silmissä.
Room. 12:17

6.8. Ne, jotka ovat luopuneet
Jumalasta, jäävät vaille
valoa. Job. 38:15

7.8. Minä olen valo ja olen
tullut maailmaan siksi,
ettei yksikään, joka mi-
nuun uskoo, jäisi pimey-
teen. Joh. 12:46

8.8. Apostolit todistivat voi-
mallisesti Herran Jeesuk-
sen ylösnousemuksesta,
ja Jumalan armo oli hei-
dän kaikkien osana run-
sain määrin. Apt. 4:33

9.8. Ahne on aina ottamas-
sa, vanhurskas antaa, ei
kitsastele. Sananl. 21:26

10.8. Henki itse todistaa
yhdessä meidän henkem-
me kanssa, että olemme
Jumalan lapsia. Room.
8:16

11.8. Te puolestanne seura-
sitte meidän esimerk-
kiämme, niin, itse Herran
esimerkkiä, ja ankaran
ahdingon keskellä otitte
sanan vastaan täynnä
riemua, jonka pyhä henki
antoi. 1 Tess. 1:6

12.8. Hengellinen ihminen
sen sijaan pystyy tutki-
maan kaikkea, mutta
häntä itseään ei kukaan
voi tutkia. 1 Kor. 2:15

13.8. Ei Herra vitkastele täyt-
täessään lupaustaan, vaika
hän joidenkin mielestä
on myöhässä. Päinvastoin:
hän on kärsivällinen teitä
kohtaan, koska ei halua
kenenkään tuhoutuvan
vaan tahtoo, että kaikki
kääntyisivät. 2 Piet. 3:9

14.8. Te taas olette Pyhälästä
saaneet Hengen voitelun,
ja kaikilla teillä on tieto. 1
Joh. 2:20

15.8. Miksi olet masentunut,
sieluni, miksi olet niin
levoton? Odota Jumalaa!
Vielä saan kiittää häntä,
Jumalaani, auttajaani. Ps.
42:12

16.8. Pysy erossa typeristä ja
asiattomista väittelyistä;
sinähän tiedät, että niistä
syntyy riitoja. 2 Tim. 2:23

17.8. Näin sanoo Herra Ju-
mala: ”Minäkö haluaisin,
että jumalaton kuolee?
Enkö ennemminkin halua,
että hän kääntyy teiltään ja
saa elää?” Hes. 18:23

18.8. Mutta Jumala itse vah-
vistaa meitä ja teitä uskom-
samme Kristukseen, Voi-
deltuun, ja on myös anta-
nut meille voitelunsa: hän
on painanut meihin sinet-
tinsä ja antanut meidän
sydämiimme vakuudeksi
Hengen. 2 Kor. 1:21-22

Vilkas kevätkausi Hiitolan Pitäjäseurassa

Piiraanpaistossa keväällä, kun järjestettiin piiraanvalmistuskurssi.

Heinäkuun helteiden helliessä herkesin hetkeksi haromaan haiveniani herutellakseen haikailtavaks' Hiitolaisii hääräämiset.

Kerran kuukaudessa pidettäviin tarinailtoihin osallistui keskimäärin 64 henkilöä iltaa kohden (46-78). Joinakin iltoina eivät kerkohuoneiston istuimet millään riittäneet kaikille, jolloin oli pakko hakea kotoa lisätuoleja.

Toimintavuosi aloitettiin

tammikuussa perinteisesti hengellisellä tarinaillalla, jossa kirkkoherra Kari Penttinen puhui ja lauloi hiitolaisjuurisen vaimonsa ja tyttärensä kanssa. Toivo Lankinen puolestaan oli kutsuttu lempivirsiemme laulattajaksi.

Helmikuussa Hiitolasäätiön asiamies Kari Rajainmäki esitti meille kotiseutumatkallaan kuvaamaansa materiaalia. Pääsimme toviksi nauttimaan Hiitolan tunnelmista.

Maaliskuussa kevätkouksen jälkeen vietimme

loppuiltaa 65 vuotta sitten päättyneen talvisodan muistoissa. Tietokirjailija majuri evp. Antti Pekolan esitys olikin niin mielenkiintoinen, että tunnetusti puhelias karjalainen yleisö kuunteli häntä hiiren hiljaa.

Huhtikuussa rikoskomisario Juha Joutsenlahti oli vieraanamme turvallisuusillassa. Myös hänellä oli mielenkiintoista kerrottavaa mm. lisääntyvästä huumeongelmasta. Meidän ikäryhmämme tuskin kuuluu hänen ”asiakaspiiriin”, mutta hänen kerto-

mansa herätti meidät miettimään, miten monet iso-vanhemmat tietämättään rahoittavat lastenlastensa huumekauppaa.

Toukokuussa pidettiin ”kevään kalkatukset”. Tällä kertaa ei pyydetty ketään esitelmöitsijää vaan nyt haasteltii ja herrasteltii hienoissa hatuissa. Paras päähine palkittiin, ja äänestysessä Terttu Ketolan kukkahattu sai eniten ääniä. Niin upeita luomuksia oli mukana, että olisin kyllä palkinnut miltei kaikkien hatut.

Yksittäisiä tapahtumia

Kevätkaudella oli seuralamme myös runsaasti muuta toimintaa mm. opetettiin piiraihe valmistusta, pidettiin pilkkipilailut ja oikaistiin talkoilla Keski-Porin kirkkopuistossa olevan muistomerkin edustan laatoitus.

Vietimme myös Äitienpäiväjuhlaa, jossa saimme nauttia hiitolaisen jälkipolven toinen toistaan hienomista esityksistä. Suoraan kuulijoiden sydämiin lauloivat itsensä pienimmät esiintyjämme Tytti ja Matti Rajainmäki, samoin komediaaninen Oskari Penttilä, josta varmasti kuulemme vielä. Upea esitys oli myös Petri, Ida ja Sami Niemellä, samoin Tiina Peltomaan ja Ari Vihavaisen hieno duetto huilulla ja kitaraalla. Tunnelma tässä vanhanajan Äitienpäiväjuhlassa oli kotoisan leppoisa, ja hyvästä palautteesta päätellen yleisö oli tyytyväistä kuulemaansa ja näkemäänsä.

Teimme myös retken Karviaan kirkkopyhään ja vietimme Karvian Karjalaisten vieraana rattoisan sunnuntai-iltapäivän. Karvia oli monen hiitolaisen evakon sijoituskuntana talvisodan jälkeen, ja nyt monella retkeläisellä olikin ilotavata silloisia suttaviaan.

Kotiseutumatkoja Hiitolan Pitäjäseuran toimesta tehtiin kolme, joilla vietiin yli 100 matkalaista juurilleen. Näiden matkojen yhteydessä toimitettiin Hiitolaan runsaasti humanitäarisenä apuna mm. uusia kenkiä, sairaalatarvikkeita sekä käytettyjä lasten vaatteita ja leluja. Toivottavasti avustuksemme löytävät oikeat osoitteet.

Tänä keväänä saivat vastaanottaa Karjalan Liiton kultaisen ansiomerkin seuramme pitkäaikainen puheenjohtaja Mauri Lankinen, Hiitola-säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Sirkka-Liisa Nylander sekä

piirin naistoimikunnan puheenjohtajana pitkään toiminut Milja Peltomaa. Myös pitäjäseura sai vastaanottaa Liiton tunnustuksena kunniakirjan vilkkaasta seuratoiminnastaan.

Kiinnostuitko?

Yhteensä kevätkaudella järjestämiimme tapahtumiin on osallistunut 575 henkilöä, uusia jäseniä on liittynyt 32, seuramme kokonaisjäsenmäärän ollessa tällä hetkellä 258. Koska yhdistys on valtakunnallinen, muodostuu jäsenistö yli 50 eri kunnan asukkaista.

Vaikka on kulunut jo yli 60 vuotta viimeisestä evakoon lähdöstä, ei karjalaisuus ole meistä hävinnyt, vaan se elää mielissämme edelleen voimakkaana ja vanhempamme ovat onnistuneet siirtämään kotiseuturakkautensa myös nuorempaan polveen. Monissa karjalaisseuroissa vuosien saatossa toiminta hiipuu ja jäsenistö ikääntyy, onneksi ei vielä Hiitolan Pitäjäseuran kohdalla näy tällaisia merkkejä, vaan mukaan on tullut runsaasti myös jälkipolven edustajia.

Hiitolan Pitäjäseuran tarkoituksena on olla entisen Hiitolan kunnan alueella asuneiden ja heidän jälkeläistensä keskinäisenä yhdysiteenä, koota ja tallettaa Hiitolan historiaan liittyviä kulttuuriarvoja ja muuten vaalia kotiseudun muistoa ja perinteitä (sääntöjen 2 §).

Jos olet kiinnostunut Hiitolan Pitäjäseuran toiminnasta ota yhteyttä seuran sihteerin ja jäsenasioiden hoitajaan Raija Laaksoseen, puh. 040-538 7401 tai (02) 633 4975. Häneltä saat halutessasi toimintakertomuksemme ja esitteen seuran toiminnasta. Hyvää kesänjatkoa kaikille, tavataan taas syyskauden tapahtumissa.

Raija Laaksonen

On kulunut yli 65 vuotta, kun nämä tytöt, Liisa Syrjä (vas.), Sirkka-Liisa Nylander ja Sinikka Rajainmäki ovat edellisen kerran astelleet tällä Hiitolan kirkon matolla. Karvian kirkossa se oli jälleen mahdollista 29.5.

Porin kirkkopuistossa Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkin edustan laatoituksen oikaisutalkoissa 24.5. Matti Ahokas, Sulevi Aalto, Veijo Sinkkonen ja Viljo Ylönen.

Hyvää mieltä puolin ja toisin

Viime syksyisen merkki-päiväni lähestyessä tuli mieleeni, että olkoonpa kysymyksessä minkälainen merkkipäivä tahansa kukkia kertyy valtava määrä. Totta kai niihin uppoaa euro poikineen. Sillä rahamäärällä voisi ilahduttaa muitakin. Oma kohteeni oli itsestään selvä: Karjalan lapset. Omassa entisessä kotipitäjässäni Hiitolassa olimme nähneet lasten tarpeet. He tarvitsivat kenkiä.

Merkkipäivän mentyä oli tuskin itsekään uskoa, miten paljon kukkiin olikaan ollut tarkoitus kuluttaa. Tässä tapauksessa moni lieenee laittanut moninkertaisen määrän.

Talven kuluessa alkoi sitten pikku hiljaa kenkien

metsästys. Pari toisensa jälkeen kertyi aina sopivan ”annoksen” löydyttyä. Tiesin, että kaiken kokoisia kenkiä Hiitolassa tarvitaan. Koot olivat 28:n ja 38:n välillä ja muutamia pareja vieläkin isompia.

Ennen kesäkuun koti-seutumatkaa oli luovutustapahtumaa varten sovittava monenlaisista käytännön järjestelyistä siellä paikan päällä. Tässä asiassa oli suurena apuna Hiitolassa asuva omalle kotitalalleen kesämökin rakennuttanut ja siellä jo 11 kesää viettänyt fil.maist. Sirkka Pöysti.

Luovutuspaikaksi sovittiin Hiitolan keskuskansakoulu ja ajankohdaksi lauantai 11.6. klo 9.30-10. Vastanottajina tulisivat toimi-

maan koulun rehtori Galina, joka oli meille tuttu jo ensimmäiseltä vuonna 1991 tekemälämme koti-seutumatkalta. Olimmehan silloin olleet kaksi kertaa hänen luonaan ”kylässä”.

Toisena paikallisena vastuuhenkilönä oli erityiskomitean jäsen Leena. Omas-ta porukastamme asiaa hoiteli tulkkina Paula Karppinen-Lehtonen, joten nämä puitteet olivat kunnossa.

Kun sitten aloitin kotona pakkauspuuhat, olikin se melkoinen show. Kenkiä tuntui olevan kaikki paikat täynnä. Niistähän oli laadittava tarkka lista, minkälaisia ja minkä kokoisia kenkiä mikäkin laatikko sisälsi. Lopputulos oli yhdeksän isoa laatikollista uusia lasten kenkiä ja yhteensä 205 paria.

Kenkien lisäksi meillä oli monenlaista muutakin lahjoituksena saatua tavaraa säkkikaupalla, siellä kun tuota tarvetta tuntuu riittävän. Lastatessamme tuota tavaramäärää ennen lähtöämme Keskimatkojen autoon luulimme jo, etteivät 35 matkaan lähtijän matkatavarat mahdu enää mukaan.

No, paljonpa linja-auto tuntuu uumeniinsa vetävän, sillä lähtöhetkellä kaikki oli pakattu mukaan. Pienoinen

jännitys kävi kyllä mielessä, mitenkähän rajanylityspaikalla Vaalimaalla meille käy. Suomessa oli menossa rajamieslakko, ja kotimaan tullista meille riitti kädenheilautus, ei edes passeja tarkastettu, mistään muusta puhumattakaan.

Sama tahti tuntui jatkuvan naapurimaankin puolella. Siellä toki passit tarkastettiin, ja helpotuksesta huokaisten pääsimme jatkamaan matkaa. Olimme etukäteen kauhistelleen, mihin oikein sen tavara-

määrän kanssa joutuisimme, jos kaikki pitäisi tullitarkastuksen kautta viedä.

Sen jälkeen kaikki sujui-kin mallikkaasti perillä. Kaunis kesäinen päivä oli kulumassa, kun automme kaarsi koulun pihaan. Meitä oltiin toivottelemassa tervetulleiksi. He olivat todella yllättyneitä siitä tavaramäärästä, joka meillä mukanamme oli.

Kiitollisin mielin he vastanottivat tuomisemme kertoen tarpeesta, mikä siellä on. Tuli ilmi, etteivät kaikki syrjäkylien lapset ole voineet käydä koulua juuri sen takia, ettei lapsilla ole ollut kenkiä.

Illalla olimme vielä Galinan ja hänen miehensä Jurin kotona iltateellä. Siellä oli laitettu pöytä koreaksi. Kuulimme Hiitolan tämänhetkisistä asioista ja paikallisten asukkaiden tilanteista. Parempaan päin siellä kuulemma ollaan menossa. Esimerkiksi ruokaa on saatavilla ihan eri tavalla kuin 14 vuotta takaperin siellä ensi kertaa käydessämme.

Ainoa asia mikä siellä on ennallaan ovat kauniit maisemat. Karjalan käet olivat myös kukuntatuulella näinä kauniina kotiseutumatkam-päivinä.

Terttu Ketola
Noormarkku

Terttu Ketolalla oli kova työ pakata humanitääristä apuaan Hiitolan lapsille. Kenkiä oli yhteensä 205 paria.

Terttu Ketolan (toinen vas.) tulkkina Hiitolan keskuskoululla toimi Paula Karppinen-Lehtonen.

Muistat Sie viel. . .

Kaarna-laivat

Lapsuuden aikaisiin leikkeihin kuului myös kaarnalaivojen teko ja nii-

den uittaminen. Ensiki tarvittiin oikein kunnon pak-sua kaarnaa. Sitä löytyi useinkin ihan omasta met-sästä, missä tehtiin poltto-puita tai kaadettiin tukkeja. Kunnon kaarnanpalaset tuotiin sitten kotiin, ja niis-tä useinkin joko isän tai mummon avustuksella veisteltiin kaarnalaivoja ja veneitä.

Terävästä puukosta

muistettiin varoitella, mut-ta miten monta kertaa lie-neekään nuo neuvot unoh-tuneet. Tietenkin puukolla oli tapana vähän lipsahtaa ja niinhän siinä kävi, että haavoja tahtoi tulla.

Mummo meillä oli taita-va veistelijä, ja hänen näp-pärissä käsissään valmistui mallikkaita laivoja. Joskus laitettiin laivaan mastokin ja siihen purje. Toisinaan se

tehtiin sopivan kokoisesta tuohenkappaleesta ja toisi-naan taas kankaan tai pape-rinpalasta.

Sitten vaan johonkin so-pivaan paikkaan laivoja uit-tamaan. Keväisin varsinkin olivat peltojen ojatkin sopi-via uittopaikkoja, lirisihän niissä vesikin juuri sopivaa vauhtia. Rannassa annettiin laivoille kyytiä jopa puhal-telemalla ja saatiinhan ne

niinkin liikkeelle.

Laivojen uittaminen sopi-leikiksi sekä pojille että ty-töille. Me ainakin aikoinaan olemme olleet ahkeria lai-vojen uittajia. En tiedä, löy-tyisiköhän sitä vielä jostain oikein kunnon paksua kaar-naa, että voisi koitella, vie-läkö veistotaito olisi tallel-la. Pitänee koettaa.

Terttu Ketola

Maratoonaria kannustamassa

Lahdessa vietettyjen Karjalaisten kesäjuhlien eri tapahtumia suosi kaunis ja lämmin kesäinen sää. Pe-rinteisiin kuuluva Karjalan maraton juostiin Villikkalan järven ympäri Artjärvel-lä. Koska Hiitolan Pitäjä-seuraa edustava siskoni poika Ari Vihavainen osal-listui juoksuun, lähdimme hänen äitinsä kanssa kan-nustajiksi. Hyvissä ajoin lauantai-aiamuna 18.6. aje-limme kisapaikalle.

Ari kertoili, ettei jalka ollut oikein kunnossa, ja se oli estänyt harjoittelun. Ennen kisaa hän ajoi autolla juostavan reitin läpi ja ker-toi sen olevan melko ran-kan. Totesi vielä, ettei mat-kaa kyllä tuntiin juostaisi.

Porukkaa alkoi kertyä paikalle melko runsaasti, niin toimitsijoita, kilpaili-joita kuin yleisöäkin. Mara-toniin osallistujia oli paljon miesten ja naisten eri sarjoissa, ja he lähtivät suorit-tamaan urakkaansa kello 10. Koska paikan päällä oli

mahdollisuus seurata vain lähtö ja maaliin tulo, niin lähdön tapahduttua meillä oli hyvää aikaa nauttia ”päi-väkohvit” vanhan puisen

rakennuksen ulkoterassilla.

Kolmen kilometrin koh-dalta tulivat ensimmäiset väliaikatiedot. Ja kun kuu-lutettiin, että numero 693

johtaa, oli suorastaan ihme, etten ”kaatant kohviain pit-ki pöytää ja hökäst seltivoi-leipää kulkkuhein”, kun pomppasin tuolillani ja hih-

”Millo tuo Ari on noi pitkäks kasvant, ettei es kuvvaa mahu kokonaa?” Palkintojen jaon jälkeen tätinsä ottamassa kuvassa maratonin voittaja päättämänä. Kuvaa on kuitenkin syytä katsoa huumorilla, sillä löytyy siitä jotain positiivistakin: voittajan komeat pokaalit, pitkät jalat ja tyytyväisenä myhäilevä äiti Airi Vihavainen!

kaisin: ”Sehän on Ari.” Ja sitten voivotukset perään: ”Voi, voi, kun nyt vaan hän-jen jalkansa kestäisi.” Suo-rastaan perhosisa oli vatsa-sa, kun niin mahdottomasti jännitti.

Kun aikaa oli kulunut lä-hes tunti, siirryimme pikku-hiljaa paikalle, josta näki-simme maaliin tulijat. Kuu-luttajan kerrottua, että Ari Vihavainen on ottanut rei-lun johdon seuraavana juoksevaan, ja vaikka kil-pailijoita ei vielä siinä vai-heessa näkynytäkään, aloi-me siskoni kanssa olla var-mat, että kyllä nyt tulisi ”voitto kotiin”.

Ja niinhän siinä kävi, että Ari pyyhälsi ensimmäisenä näkyviin ja ehdimme hui-kata muutamat kannustus-huudot ja taputukset, ennen kuin hän ylitti maaliviivan. Arin aika-arvio osui hyvin kohdalleen, sillä juoksussa meni aikaa tunti, minuutti ja vähän sekunteja päälle. Oman sarjansa voittajana ja koko maratonin nopeimpa-na hänet palkittiin komein pokaalein. Samalla tuli ensimmäinen kiinnitys kierto-palkintoon.

Maratonin voittajaa haastatellessaan Karjala-lehden päätoimittaja Antti Arponen lopuksi muistutti, että kiertopalkinto pitää muistaa ottaa mukaan, kun ensi kesänä kilpaillaan Ham-inassa. Siihen Ari totesi tyynen rauhallisesti: ”Kyllä äiti huolehtii, että se tulee mukaan.”

Kauniissa maalaismaise-missa vietimme mukavia hetkiä. Kiitos Arille sekä muille maratoonareille hie-noista suorituksista.

Jälkeen päin tiedustelin lapsenlapseltani Eetulta, näyttikö Ari hänelle palkin-tojaan. Mummo sai seuraavan vastauksen: ”Näytti. Ne oli tosi komeet. Kyllä täy-tyy olla nopeat jalat silloin, kun voittaa kaikki muut.” Ja sitten jatkokommentti: ”Kuule, mummo, Ari on myös erittäin taitava pelaa-maan pleikkaria. Voitti minu-utkin kerran.” 7-vuotiaan mielestä pleikkarivoitto tai-si olla suurempi saavutus kuin maratonin voitto.

Urheilupäivän tunnel-mista kertoili voittajan täti

Ritva Tillqvist
(s. Tattari)

Muistojen iltamat 30.7.2005

Loimaalaisten Saviooppera yllätyksiä täynnä

Saviooppera päättyi yhteislausuntana esitettyyn Loimaan kakko –runoon (reseptiin), jossa oli mukana yli 30-jäseninen esiintyjäkaarti. Vasemmalla Ritva Rastas ja oikealla Laura Kilpiö.

Kurkijokelaisten 59. pitäjäjuhljen Muistojen iltamiin kokoontui esiintyjät mukaan lukien lähes viisisataa ihmistä. Sää suosi juhlijoita, myös sisällä oli lämmin tunnelma.

Tarja Leijön orkestereineen kajautti ensimmäiset säveleet ilmoille. Juhla oli alkanut. Sitä ennen juhlaväki oli jo ehtinyt haastella, ryystää ensimmäiset kupilliset kahvia tai käydä arpa-ja muilla ostoksilla. Ohjel-

man alkaessa kokoonnuttiin tietenkin juhlasaliin.

Viipurin Vihtori ei ollutkaan mikään helppo laulu laulaa. Reipas se toki oli, niin kuin oli tarkoituskinkin. Juontajana toiminut Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan jäsen Sirkka Lukka Mellilästä lausui runoja ja esitteli esiintyjät.

Tervehdyssanoissaan Kurkijoki-Säätiön hallituksen varapuheenjohtaja Pirkko Riikonen puhui

menneisyydestä ja muistoista, joiden vangiksikin voi jäädä, vaikka ei se hänen mielestään ole paha asia.

Riikonen toi myös terveiset kesäkuiselta Kurkijoen matkaltaan. Häntä oli hämmästyttänyt Kurkijoen kirkon kivijalan sisäpuolelle nouseva tsasouna, rukoushuone, johon on käytetty kirkon kivijalan kiviä. Myös yli ihmisen mittaiset maitohorsmat olivat kiin-

Sirkka Lukka lausui runoja Muistojen iltamien juontotehtävänsä lomassa.

nittäneet hänen perheensä huomiota. Kaiken pitää Venäjällä on suurta, niin kuulemma horsmienkin.

Kurkijoelta nykypäivään –museohankkeen vetäjänä viime kesästä asti toiminut Maria Kauppinen esitteli museon tämän hetkistä tilannetta. Hänen puheensa on toisaalla lehdessämme. Yhdessä Kurkijoki-museon museotoimikunnan jäsenen Maija Inkin kanssa he esittelivät museon uutuuden, nk. multimediaesityksen, jonka voi hankkia kotitietokoneeseensakin tulevana syksynä. Näimme kuvia kauniista Kurkijoesta. Väti-kän hiekkarannat olivat taustakuvana koko alkujohelman ajan.

Toinen yhteislaulu oli kansanlaulu Kukkuu, kukkuu, kaukana kukkuu. Se oli jo vähän helpompi, ja pääsimme yhdessä laulamaan tuttua, mutta viime aikoina harvoin kuultua laulua.

Saviooppera

Loimaalainen Haaran-Onkijoen Kyläyhdistys kasasi voimansa ja voi jopa sanoa, että ylitti itsensä tänä

vuonna, kun se valmisti upean esityksen Laulunäytelmän elämää Saviseudulta vuosisatain saatossa eli Savioopperan. Sen kaikki alkukesän viisi näytöstä olivat melkein heti loppuunmyydyt. Heinäkuuksi saatiin järjestettyä vielä kaksi näytöstä, joiden liput menivät nekin kuin kuumille kiville.

Savioopperassa on niin monta esiintyjää, ettei ole helppo kiireisten ihmisten löytää yhteisiä vapaita iltoja, joten näytökset ainakin tältä kesältä ovat ohi. Sen vuoksikin oli mukavaa, kun kurkijokelaiset saivat nähdä suositusta laulunäytelmästä otteita eli osanäytöksiä Muistojen iltamissamme.

Käsikirjoituksen Savioopperaan on tehnyt loimaalainen kirjailija Pirkko Jaakola. Musiikin on säveltänyt ja sovittanut kanttori-opiskelija Hanna Knuutila, joka on Haaran kylän tyttöjä. Ohjaaja haettiin ulkopuolelta eli pääkaupunkiseudulta. Hän eli Helena Ryti on ainoa teatterialan ammattilainen, joka tässä projektissa on ollut mukana.

Saimme kuulla sekä pienen nälkään menehtyneen Selman laulun, pappismies Antero Wareliuksen ja Elias Lönnroin kaksinpuhelun, viinankiroista kertovan yksinpuhelun ja juopottelulaulun ja –tanssin. Mukana oli myös isosta jaosta kertova katkelma, joka päättyi hyvin koskettavaan lauluun Kotoni mun.

Koko esitys päättyi reippaaseen runomuotoiseen joukkolausuntaan Loimaalaisesta hiivaleivästä. Tämä osuus päättyi pienten tyttöjen nasevaan kiljaisuun: ”Loimaan kakko!” Lopuksi savioopperalaiset jakoivat 15 kappaletta Loimaan kakkoja yleisölle. Taputuksista ei ollut tulla loppua. Kuuntelijat ja katsojat olivat nauttineet esityksestä.

Loppuilta kului totuttuun tapaan tuttuja tavaten, heidän kanssaan haastellen ja tietenkin tanssien. Tarja Leijönin orkesterin tahdittamat tanssit jatkuivat lähes puolille öin. Sitten olikin aika lähteä yöpuulle, että jaksoi jatkaa juhlimista seuraavana päivänä.

Päiväjuhla 30.7.2005 Beata varas

”Perintönä laulun juuret meillä on entisajoilta, jolloin kaikki toimet suuret laulun tehtiin mahdollisella, jolloin meidän kankahilla taitomiehet askaroi, nuotioilla nokisilla ongelmoita aprikoi”, aloitti Kurkijokelaisten 59. pitäjäjuhljen sunnuntain ohjelman juontaja Raija Hjelm oman osuutensa. Lainausta oli yksi Karjalaisten laulun vähemmän tunnetuista säkeistöistä. Sitä ennen oli jo Pöytyän Puhaltajat kajauttanut ilmoille Joonas Vartion johdolla Mikkelin soittokunnan marssin.

Kurkijoki-Säätiön hallituksen jäsen Lauri Laukkanen toivotti lähes kolmisatapäisen juhlayleisön tervetulleeksi. Hänen puheensa on toisaalla lehdessämme. Puheen jälkeen lauloimme yhdessä puhaltajien tahdittamina Karjalaisten laulun.

Tapana on ollut myös muistaa Karjalan multiin siunattuja vainajiamme sekä sodissa kaatuneita vainajia lähettämällä juhlasta kukkatervehdykset muistomerkeille. Niin myös tänä vuonna. Jaakko Taitosen saatesanat voi lukea kokonaisuudessaan lehtemme sivuilta. Kukat veivät Maija Inki ja Seppo Rouhiainen sekä Taina Suvila ja Vesa Lukka. Pöytyän Puhaltajat säesti kukkasaattoa Narvan marssin sävelin.

”Mutta meiltä laulun mahti mennyt maan ei rako-

Savioopperan Juopottelulaulu ja isäntien kaatuilu sekä härkäparissa tanssiminen herätti hilpeyttä yleisössä.

Jaakko Taitonen:

Sankarivainajien muistomerkillä k. Rouhiainen. Karjalan multiin haujokelaiset Taina Suvila (s. Kettunen)

Raija Hjelm

1.7.2005

Antikainen ti sydämet

12-vuotias Beata Antikainen on lahjakas ja taitava sellisti, joka herkisti yleisön kauniilla soitollaan.

hon, säveleiden sorja tahti viel’ ei vierryt pakohon. Josko murhe mieltä painaa tahi riemu kohottaa, laulu, soitto, meiltä aina yhtä her-

käst’ irtoaa.”
Loimaan Karjalakuoro esitti Primus Leppäsen Karjalaisen laulun ja Onni Kauppilän Karjalan maat.

Armi Haatasen johtama Loimaan Karjalakuoro esitti juhlassa neljä karjalaista laulua. Yleisö piti kuulemastaan.

Kuoron on harjoittanut ja sitä johti Armi Haatanen.
Juhlapuhujaksi oli saatu Helsingistä Geologian tutkimuskeskuksen professori Matti Saarnisto, joka kertoi Karjalan synnystä noin 12 000 vuotta sitten ja sittemmin tapahtuneista muutoksista Karjalan maisemassa ja väestössäkin arkeologisten löydösten perusteella. Koko juhlapuhe hieman muunneltuna etusivulta alkaen. Professori Saarnisto puhui hyvin paljon ulko-muistista, ja hän meidän lehteämme varten muunsi puheensa kirjoitettuun muotoon.
Ennen kuin pääsimme aina yhtä odotetulle väliajalle tapaamaan tuttuja Pöytyän Puhaltajat soitti kaihhoisan Oskar Merikannon säveltämän Reppurin laulun.
Kahvin juonnin ja ystävien tapaamisen jälkeen moni kävi väliajalla myös kyselemässä Veikko Revol-

ta omasta suvustaan. Myös myyntipöytien sekä Karjala-lehden pöydän ympärillä parveili juhlaväki kiittävästi.
Nuori taiteilijatar Beata
Väliajalta kutsui juhlasaliin Pöytyän Puhaltajien Parolan marssi, jonka on säveltänyt Erik Erikson. Yhteisesti laulamamme Varsinaissuomalaisen laulun jälkeen Loimaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja Olavi Ala-Nissilä kertoili uuden Loimaan terveisiä eri puolilta Suomea kesäjuhlilleen Loimaalle kokoontuneille kurkijokelaisille. Hänen puheensa toisaalla lehtemme sivuilla.
Kaksi ja puoli tuntia joutui odottamaan vuoroaan 12-vuotias sellonsoittajatar Beata Antikainen. Hän on harrastanut soittamista jo 5-vuotiaasta alkaen ja on edennyt taidoissaan jo hy-

vin pitkälle. Yleisö ihastui nuoren neidon soittoon.
Beataa säesti oma äiti Hanna-Maria Antikainen, kun he soittivat August Nölckin sävellyksen Mazurk Mignonnen. Kun äiti poistui flyygelin äärestä, Beata soitti vielä Armas Järnefeltin Berceusen, jota kuuntelimme ihan liikuttuneina. Kiitos Beatalle ja äidille sekä isälle kahdelle pikku veljelle, että jaksoitte tulla ilahduttamaan meitä. Toivottavasti näemme teidät toistekin. Kiitos myös Beatan isoisälle, ”Kurkijoen pojalle”, Unto Antikaiselle, joka aina Oulusta asti on jaksanut olla yhteydessä tänne Loimaalle.
Loimaan Karjalakuorolla oli tiukka paikka, kun se astui Beatan jälkeen korokkeilleen, mutta hyvin kuoro selvisi. Yleisö jaksoi taputtaa myös Petter Ohlsin soittamasta suomalaisesta kansansävelmästä Kun minä kotoani läksin kuin

Elis Palanderin säveltämästä, Iivo Härkösen sanoittamasta ja Martti Turusen soittamasta Me Karjalan lapsia laulavia –laulustakin. Armi Haataselle kiitokset kuoron soinnista.
Vääjäämättä alkoi juhlamme lähestyä loppuaan, kun vielä kerran Raija Hjelm astui puhujapöytäntöön ja kutsui viimeisten sanojen lausujan Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n puheenjohtajan Eino Hyvösen esiin. Puheen voi lukea lehdestämme. Päättösanojen jälkeen lauloimme yhdessä Maamme-laulun, minkä jälkeen toivottelimme toisillemme hyvää loppukesää. Toivottavasti tapamme jälleen vuoden päästä täällä Loimaalla, kun Kurkijoki-Säätiö juhlii 60-vuotista toimintaansa ja järjestää jo 60. pitäjäjuhlat.

Raija Hjelm

Haihtumattomien muistojen maa

Kukat veivät Kurkijoen Saviin kylässä syntyneet Maija Inki ja Seppo Lattujen vainajien muistomerille kukat veivät toisen polven kurkijokelaiset ja Vesa Lukka.

Lähetämme tänään kukkatervehdyksemme sankarivainajillemme ja kaikille pois nukkuneille rakkaillemme. Samalla on hyvä pohtia, mitä nämä tervehdyksemme kertovat meille.
Aikanaan oli Karjalan heimon tuhatvuotiset asuin-sijat jätettävä ja nopeasti lähdettävä kohti tuntematonta tulevaisuutta, maattomana ja melkein kaikki menettäneinä. Luovutettu Karjala jäi elämään mielessä haihtumattomien muistojen maana. Muistomme elää myös joka päivä meidän edellämme menneiden kanssa.
Kun me muistamme sankarivainajiamme, muistamme kaikkia eri sodissa kaatuneita. Heidän työnsä ansiosta ja heidän isänmaanpuolesta antamansa uhrin ansiosta olemme saaneet elää rauhassa tässä rakkaassa Suomessamme ja kaikki

yhdessä osallistua mamme nykyisen hyvinvoinnin rakentamiseen.
Sankarivainajamme uhrasivat vuosia elämästään puolustaessaan omia ja meidän kaikkien synnyinseutuja sekä koteja. He saivat lepopaikan sankariristin alla ja lunastivat sen omalla verellään. Jokainen heistä on muistokukkiemme kohteena.
Näille esivanhempiemme ja sankarivainajiemme haudoille lähetämme kukkatervehdyksemme. Toinen kukkatervehdys omistetaan Karjalan multiin siunattujen omaistemme muistomerille ja toinen sankaripatsaalle kiitollisuuden osoituksena heidän suurimmasta uhristaan Isänmaamme kovimpina kohtalon aikoina. Molemmat kukkalähetykset viedään tähän Kanta-Loimaan kirkko-maalle

Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan jäsen Jaakko Taitonen Loimaalta lausui saatesanat muistomerkeille viedyille kukkalähetyksille.

Kiittäkäämme menneitä sukupolvia siitä, että voimme vapaassa ja hyvinvoivassa maassa tänään juhlia omaa pitäjäjuhlaamme.

Nousemme nyt seisaal-tamme saattamaan kukkatervehdysten viejiä heidän kunniatehtävänsä.

JATKOA SIVULTA 1

keen on ensi sijassa vaikuttanut alueen paljastuminen Itämeren peitosta. Laajoja kuivan maan alueita oli mannerjäätikön peräydyttyä vain Kannaksen sisäosissa ja ennen muuta Raja-Karjalassa Laatokan pohjoispuolella. Muu alue oli veden peitossa. Karttakuva muuttui nopeasti, ja jo 10 000 vuotta sitten Karjala oli saanut liki nykyisen hahmonsaa. Poikkeuksena oli Vuoksenlaakso ja Kannaksen pohjoisosaa. Siellä vasta Nevan synty johti liki nykyiseen karttakuvaan.

Esihistoriallinen ihminen on ollut mukana Karjalan vaiheissa heti jääkauden jälkeen, ja hän on joutunut todistamaan joskus hyvinkin kouriintuntuvia luonnonmullistuksia. Ei ole tiedossa, näkikö ihminen, kun Syväri syntyi runsaat 10 000 vuotta sitten ja Äänisen vedet laskivat sitä kautta Laatokkaan.

Varmaa sen sijaan on, että kivikauden ihminen joutui kokemaan, miten Saimaan vedet purkautuivat Laatokkaan 5 700 vuotta sitten Vuoksenniskan padon murtuessa. Kivikautisen kampakeraamisen kulttuurin asuinpaikat peittyivät äkillisen tulvan alle pitkin Laatokan rannikkoaa. Kolmas, epäilemättä vaikuttavin tapahtuma oli metallikauden alkuun noin 3 300 vuotta sitten eli 1350 eKr. ajoittunut Nevan synty ja siinä yhteydessä tapahtunut Laatokan vedenpinnan raju lasku yli 10 metrimillä. Kurkijoella ulottui Muinais-Laatokan pinta runsaat 15 metriä nykyistä Laatokkaa korkeammalle. Näiden luonnonmullistusten perimmäisenä syynä on ollut jääkaudenjälkeinen maanpinnan kohoaminen ja kallistuminen.

Geologinen kehitys on myös luonut edellytykset kiinteän asutuksen leviämiseksi. Rannansiirtymisen seurauksena on järvien ja meren rannoille paljastunut viljavia vesijättömaita, joita on voitu raivata alkeellisillakin välineillä.

Nevan syntyessä paljastuneet laajat laskumaatumat tarjosivat erinomaisen ympäristön maanviljelykulttuurin leviämislle Karjalan kannaksen länsiosiin ja Laatokan Karjalaan. Suurin osa näiden alueiden peltoista on Muinais-Laatokan peitossa olleilla alueilla, näin myös Kurkijoella.

Maankäytön historiaa

Paleoekologista/geologista tutkimusta ihmisen ja luonnon välisestä vuorovaikutuksesta esihistoriallisessa Karjalassa eivät venäläiset tutkijat ole harrastaneet toisen maailmasodan jälkeen juuri lainkaan. Tähän tilanteeseen on tullut oleellinen parannus 1990-luvulla suomalaisten toteuttamissa tutkimushankkeissa Kannaksella, Laatokan Karjalassa ja erityisesti Valamon saarella.

Eräs tarkimmin tutkittu

kohte on Kurkijoen Kuoppalanlampi, jonka pohjakerrostumista varhaisin ruukiin kaskiviljely ajoitetaan 600 jKr. ja vanhimmat ihmismistoinnin merkit, mahdollisesti laiduttaminen, ulottuvat kivikauden loppuun noin 2000 eKr. Kiinteä maanviljelyn alku muualla Laatokan pohjoisrannikolla ajoitetaan viikinkiajalle 1000-luvulle jKr, mutta Kuoppalanlammen ympäristössä peltoviljely on vakiintunut vasta 1500-luvulla.

Kiinteä maanviljely osaltaan loi pohjaa viikinkiajan ja ristiretkiajan tavattoman runsaalle asutukselle. Ei olisi yllättävää, jos todisteita vielä vanhemmasta maankäytöstä ja erityisesti maanviljelystä löytyisi uusissa tutkimuksissa ja uusilta alueilta, erityisesti sieltä, missä maanviljely on ollut intensiivistä historiallisena aikana kuten Vuoksenlaaksossa ja Laatokan rannikolla Hiitolassa, Kurkijoella ja Sortavalan seuduilla.

Kurkijoen Kuoppalan Rökköläisen Kalmistomäellä on asuttu yhtäjaksoisesti yli 7 000 vuotta, mahdollisesti kauemmin kuin millään muulla tunnetulla esihistoriallisella asuinpaikalla Karjalassa. Kampake-raamisen kulttuurin eri vaiheet ovat edustettuina löytöaineistossa, samoin varhaismetallikausi. Viikinkiajalta nykyaikaan on paikalla ollut kalmisto. Keski-rautakaudelta 300-800 jKr. arkeologiset löydöt sen sijaan puuttuvat, vaikka läheisen Kuoppalanlammen pohjakerrostumissa on merkkejä maanviljelystä 600-luvulta.

” Suurin osa pelloista on Muinais-Laatokan peitossa olleilla alueilla, näin myös Kurkijoella.”

Tällaiset ilmeiset ristiriidat arkeologisen ja geologisen aineiston välillä esihistoriallisen maanviljelyn ja asutuksen historian tutkimuksessa ovat tuttuja myös muualta Laatokan Karjalasta ja Itä-Suomesta. Siitepölytutkimus tukee yleensä käsitystä jatkuvasta asutuksesta, kun taas arkeologinen aineisto on katkelmallista. Geologisesta aineistosta, ennen muuta järvien pohjakerrostumista suotautuva kuva Karjalan muinaisuudesta on jollain lailla arkiempi kuin esinelöytöjen välittämä kuva, kun ajatellaan vaikkapa soturien hautoja tai Lopotin Linnamäen vauraan väen hautoja runsaine korulöytöineen.

Karjalan arkeologinen tutkimus

Arkeologinen tutkimus luovutetussa Karjalassa näivetty ja keskeytyi soti-
en jälkeen liki 30 vuodeksi.
Venäläiset arkeologit käyn-
nistivät tutkimukset merkit-
tävissä laajuudessa vasta
1970-luvulla, jolloin aineis-
to alkoi jälleen karttua. Pai-

Geologian tutkimuskeskuksen professori Matti Saarnisto toi eteemme Karjalan synnyn noin 12 000 vuotta sitten.

nopisteenä oli rautakausi, jonka tutkimuksessa myös suomalainen osuus on ollut merkittävä, kun sen sijaan kivikauden tutkimusta ei juurikaan tehty.

Venäläis-suomalainen arkeologinen yhteistyö käynnistyi 1980-luvun lopussa, ja se kehittyi monitieteiseksi, kun mukaan liitettiin luonnontieteellisiä tutkimuksia maakäytön historiasta, ennen muuta varhaisesta maanviljelystä. Venäjän tutkimuslamasta huolimatta arkeologinen tutkimusyhteistyö etenee ja tuottaa nopeasti uusia tuloksia. Aivan viime vuosilta, 2000-luvulta, on erityisesti mainittava Karjalan kivikauden tutkimuksen elpyminen. Uusien suomalaisten innovaatioiden myötä on alueelta löydetty lyhyessä ajassa kymmeniä uusia kivilautaisia asuinpaikkoja.

Ensimmäinen kivikautisen asuinpaikan tutkimus koko Suomessa tehtiin vuonna 1892 Räisälässä. 1900-luvun alkupuolen tutkimukset Viipurin Häyrymäellä ja Kaukolassa olivat kauan laajimmat Suomessa tehdyistä.. Arkeologinen tutkimus jatkui 1920- ja 1930-luvuilla, kunnes sodan keskeytti. Sotia edeltäneen ajan runsaat löydöt ovat valtaosin Kansallismuseon suojissa ja tutkimusraportit Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.

Matti Huurteen ”Karjalän synty”-kirjaan laatima tutkimus on ensimmäinen tämän laajan aineiston analyysiin perustuva yleisesitys alueen kivikaudesta. Artikkelissa seurataan löytöjen (asuinpaikat, keramiikka jne.) avulla alueen asutusta ja kulttuurin kehittymistä esikeraamisen ajan ja kampakeramiikan kautta metalliin käyttöönottoon asti. Siinä käsitellään myös läntisen vasarakirveskulttuurin vaikutusta Kannaksella, mikä on tätä ennen jäänyt vähäiselle huomiolle.

Viipurin läänin pronssi-

ja varhaismetallikausi alkaa noin 1800 eKr. ja päättyy noin 300 jKr. Sekä pronssikauden että varhaismetallikauden löydöissä metallin määrä on vähäinen; itäises- sä kulttuurissa jopa niin vä- häinen, että eroa kivikau- teen on vaikea havaita. Oleellisinta on keramiikka- tyyppien muuttuminen ki- vikautisesta asbestikerami- kasta tekstiilikeramiikaksi ja myöhemmin Säräisniemi 2 -tyypeiksi. Tässäkin tapa- uksessa siis idän ja lännen raja tulee selvästi esille ar- keologisessa aineistossa.

Pääosa tunnetuista asuinpaikoista keskittyy Kaukolan Riukjärven ja Piiskunsalmen alueelle. Tärkeä varhaismetallikauden kohde on myös Räisälän Kalmistomäki. Myös Kurkijojoen Kuuppalan Kalmistomäeltä on tämän ajan löytöjä mm. pronssin valumuotti. Läntisen pronssikauden hautaustraditioon liittyviä hiidenkiukuista tunnetaan ainoastaan Viipurinlahden länsipuolella.

Viikinkiaikaa (800 -1050 jKr.) edeltävä ajanjakso Karjalassa tunnetaan heikosti. Löydöt ovat enimmäkseen irtaimia esineitä, ja kiinteitä muinaisjäännöksiä – kuten kalmistoja – on tiedossa vain muutama.

Viikinkiaika

Viikinkiaikana Karjalan merkitys Itämeren ja Laatokan piirissä kasvoi. Lisääntynyt vauraus ilmeni ajanmukaisina aseina ja metallikorujen runsautena. Länsisuomalainen vaikutus voimistui, ja Karjalaan siirtyi lännestä uutta väestöä, joka halusi saada osansa vilkastuneesta idänkaupasta. Myös Karjalasta lienee lähdetty viikinkien tavoin Idäntielle, ainakin Laatokan etelä- ja kaakkoispuolella sijainneisiin lähimpiin kauppakeskuksiin. Kenties matkat ulotettiin Volgalle asti, jossa asui suomensukuista väestöä ja jonne oli vanhastaan yhteyksiä jo kivikaudelta alkaen.

Kosketukset slaaveihin alkavat viikinkiajalla. Täs-

tä ovat todisteena suomen kielen vanhimmat slaavilaiset lainasanat. Joidenkin muinaislinnojen viikinkiaikaiset löydöt viittaavat siihen, että linnamäkien käyttö alkaisi jo tällöin. Laatokan Karjalan muinaislinnojen varsinainen käyttöaika on kuitenkin ristiretkiaika 1100–1300 jKr. Viikinkiajan lopulla vakiintui maanviljely, joka oli sekä kiinteää peltoviljelyä että laajamittaista kaskeamista pitkälle uudelle ajalle.

Kurkijoella on useita muinaislinnoja, joista tarkimmin tutkittu on kirkonkylän Lopotin Linnamäki. Muita tunnettuja muinaislinnoja ovat mm. Hämeenlahden Linnavuori, Korpi-saaren Rantalinnanmäki sekä Kuuppalan Jäämäki. Linnavuoria ei nykyisin ymmärretä aikaisempaan tapaan pakopaikkoina, vaan niiden käyttötarkoitukset ovat olleet ilmeisesti hyvin monenlaisia ja liittyneet sotimisen ohella myös kaupan käyntiin, hyödykkeiden varastointiin tms.

Ristiretkiaika

Muinaisen Karjalan ku-
koistusaika sattui ristiretki-
ajalle 1100-1200-luvuille.
Väestömäärän kasvu ja ta-
louselinen voimistuminen
pohjautuivat maatalouden
kehitykseen. Ristiretkiajal-
la karjalaisten ydinalueeksi
muodostui Vuoksen ala-
juoksu Karjalan kannaksel-
la sekä Laatokan luoteis- ja
pohjoisrannikko. Sen kes-
kuukseksi kohosi Käkisal-
men linna.

”Karjalan yhteydet naapurialueille olivat vahvat.”

Myös Tiurinlinnan ku-
koistusaika sattuu ristiretki-
aikaan. Myöhempi Pähki-
näsaaren rauhan (1323) ra-
jalinja Raudusta Hiitolaan
noudattelee ristiretkiaikana
yhtenäisimmän asutun alue-
en länsirajaa. Karjalan yhteydet naapurialueille olivat
vahvat. Vanhat kronikkatie-
dot 1100-luvun puolivälistä
kertovat Karjalan ja Nov-
gorodin sotilaallisista liitto-
suhteista. Karjalan kristil-
listyminen, mitä siirtymisen
pakanallisesta poltto-
hautauksesta ruumishauta-
ukseen merkitsee, alkaneen
vuoden 1100 tienoilla.

Karjala on arkeologisesti erittäin rikas alue verrattuna sitä mihin tahansa muuhun Suomen alueeseen. Avaimet Suomen asutushistoriaan ovat monessa mielessä Karjalassa, Kanaksella ja Laatokan luoteisrannalla. Tunteaksemme omat juuremme meidän täytyy tuntea myös nykyisen itärajan taakse jääneen alueen esihistoria.

Uudet tutkimukset voivat vastaisuudessa muuttaa voimakkaasti – ja hyvinkin nopeasti – nykyistä kuvaamme Karjalan esihistoriasta. Tähän viittaavat esimerkiksi kivikautiset asumuksuopaat, joiden suuri määrä on yllättänyt tutkijat. Niin ikään käsitys Karjalan pronssikaudesta, vanhem-

masta metallikaudesta ja keskirautakaudesta (1800 eKr.–800 jKr.) on löytöjen vähäisyydestä johtuen vielä puutteellinen ja jossain määrin ristiriitainenkin paleoekologisen aineiston kanssa, joka näyttää osoittavan jatkuvaa asutusta toisin kuin esinelöydöt.

Viipurin alueelta

Uutta tietoa on odotettavissa myös Viipurista. Keski-aikeisen Viipurin arkeologiset kaivaukset käynnistyivät Aleksandr Saksan johdolla vuonna 1999. Kyseessä on pelastuskaivaus, ja pieni tutkijajoukko voi tehdä vain rajallisilla alueilla systemaattista työtä. Muinaisjäännösten suojelun ongelmat Venäjällä koskevat myös luovutetun Karjalan arkeologista kulttuuri-perintöä, ja valitettavasti korvaamattoman arvokkaita kohteita on tuhoutunut.

Viipurin kaivauksissa on paljastunut vanha puukau-
punki, jonka laajuutta voi-
vai arvailla. Vuoden 2002
joulun alla valmistui ensi-
mäinen radiohiilijoiutus
alimmasta puurakennel-
masta Kellotornin lähellä..
Se on 1270-luvulta, ja vaika
yhdessä ajoituksen perus-
teella on uskallettua tehdä
johtopäätöksiä, on todennä-
köistä, että alimpien kultu-
tuurikerrosten ajoitukset eri-
puolilta kaupunkia tuovat
vähitellen tietoa, kuinka
laaja-alainen kylä tai kau-
pungkimainen asutus oli
Suomenveden suulla, kun
Viipurin linnaa ryhdyttiin
rakentamaan vuonna 1293.

Menetetyt Karjalan arkeologisen tutkimuksen 150-vuotinen historia on intensiteetiltään epätasainen. Tutkimushistorian erikoispiirteet johtuvat valtiollisten rajojen siirtymisestä. Pirjo Uino on kirjoittanut ”Karjalan synty” -kirjaan ensimmäisen kattavan katsauksen sekä suomalaisten että venäläisten arkeologien Karjalassa tekemiin tutkimuksiin 1800-luvulta aina vuoteen 2002. Hän on myös laatinut luettelon arkeologisista löydöistä pitäjittäin.

Kurkijoelta on Kansallismuseon arkistoissa tietoja 387 kivikautisesta löydöstä, joukossa harvinainen myöhäiskivikautinen karhunpääveistos Otsanlahdesta, ja 545 rautakautisesta löydöstä, muun muassa Villapekon saaren 48 kirvestä ajalta 900-1200 jKr.

1800-luvun lopulla arkeologista tutkimusta sävytti kansallisromanttinen aatemaailma ja 1920-1930-luvuilla aitosuomalaisuus. Sotien jälkeen venäläisten esihistorian tulkinnoissa esiintyi vaihtelevin painotuksin poliittista tarkoitus-hakuisuutta.

Karjalan esihistorian – aivan kuten historianakin – keskeisiä kysymyksiä on itäisen ja läntisen vaikutuksen arvioiminen eri aikakausina kivikaudelta alkaen. Karjala on rajamaata, ja rajamaaproblematiikka liittyy Karjalan arkeologisen tutkimuksen kansainvälisen tutkimuksen valtavirtaan.

Eino Hyvönen sunnuntaina 31.7.2005:

Loimaan Seudun Karjalaseura täyttää 60 vuotta

Tänä viikonloppuna olemme viettäneet täällä Loimaalla kurkijokelaisten pitäjäjuhlia 59. kerran. Järjestelyistä ovat tänä vuonna vastanneet Kurkijoki-Säätiö ja Loimaan Seudun Karjalaseura ry. Olemme saaneet kuulla ja nähdä huo- kaisevia taiteilijoiden esi-tyksiä koko juhlien ajan.

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n puheenjohtaja Eino Hyvönen sai lausua 59. pitäjäjuhliemme viimeiset sanat eli kiitellä paikalla syystä tai toisesta paikalla olleet.

Minulla on ilo tuoda tervehdykseni Loimaan Seudun Karjalaseura ry:ltä. On ollut ilo olla myötävaikuttamassa pitäjäjuhlien onnistumiseen.

Tässä yhteydessä sanon muutaman sanan siitä, mitä Karjalaseura tämän syksyn aikana touhuu. Lokakuun 7. päivänä pidetään Loi-

maan Heimolinnassa Karjalaiset ilmatat, jossa esiintyjinä pääasiallisesti ovat oman karjalaseuramme kulttuurin harrastajat. Osa esiintyjistä kuitenkin on ammattilaisia, esimerkiksi musiikin tohtori Arja Kastinen soittaa kannelta ym. korkeatasoista ohjelmaa.

Ennen joulua vietämme seuramme 60-vuotisjuhlia, jotka ovat samalla joulujuhlat. Seuramme toimii vi-reästi kautta vuoden. Mikäli et ole vielä jäsen, ota yhteyttä hallituksemme jäse-niin, niin hoidetaan asia kuntoon.

Haluun ja saan kiittää kaikkia ohjelman suorittajia sekä kaikkia muita, jotka ovat olleet myötä vaikuttamassa omalla panoksellaan näiden Kurkijokelaisten 59. pitäjäjuhlien onnistumisessa. Suuret lämpimät kiitokset kaikille teille, hyvä juh-laväki. Te olette tehneet näistä juhlista ikimuistettavan tapaamisen, joka säilyy mielissämme pitkään.

Hyvä yleisö, toivotan teidät jälleen ensi vuonna tervetulleeksi Loimaalle kurkijokelaisten pitäjäjuh-lille heinäkuun viimeisenä viikonloppuna. Kiitos teille kaikille ja hyvää kotimat-kaa. Ajakaa varovasti!

Juhlamessu
Kanta-Loimaan kirkossa sunnuntaina 31.7.2005

Kurkijoen srk:n ehtoollis-kalusto käytössä messussa

Kiitettävän paljon koontui kirkkokansaa Kanta-Loimaan kirkkoon kurkijokelaisten pitäjäjuhla-messuun eli ehtoollisjuma-lanpalvelukseen. Ristisaat-to aloitti kulkunsa kohti alt-taria kanttori Hanna Knuu-tilan soittaessa uruilla alku-musiikin. Ristiä kantoi Jaakko Taitonen. Kynttilöi-tä kantoivat tekstinlukijat Leena Virtanen ja Lauri Laukkanen. Kulkueessa olivat mukana myös kvar-tetti, ehtoollisavustajat ja papit.

Humppilalainen Eklee-sia-kvartetti lauloi juma-lanpalveluksen aluksi P. J. Hannikaisen Pyhäaamun

rauhan. Kvartetissa laulavat Markku Tuunainen, basso ja kvartetin johto, Taisto Tuu-nainen, tenori, Marketta Jo-kinen, alto ja Raija Hjelm, sopraano.

Messun liturgina toimi kirkkoherra Oiva Alanen Loimaan seurakunnasta. Saarnaajaksi olimme saa-neet rovasti Eino Orpanan, joka on syntynyt Kurkijoel-la. Ehtoollisen jakamisessa avustivat Airi Pullinen ja Tellervo Niemensuo.

Ensimmäisen lukukap-paleen luki Lauri Laukka-nen ja toisen Leena Virta-nen. Lukukappaleitten vä-lissä lauloi Ekleesia-kvar-tetti vastausmusiikkina Kun

hiljaisin hetkin yksin mä jään.

Psalmin lauloi kanttori Hanna Knuutila kirkkokan-san välillä avustaessa. Vir-siä laulettiin seitsemän psalmisäkeen lisäksi. Eh-toollisen aikana kvartetti lauloi Petri Laaksosen sä-veltämän ja Anna-Mari Kaskisen sanoittaman Vii-nipuun ja Jaakko Löytyn ja Anna-Mari Kaskisen Pidä minusta kiinni.

Kolehti kerättiin Kurki-joki-Säätiölle hengelliseen tarkoitukseen. Ristikulkue saattoi messuun osallistu-neet ulos kirkosta.

Raija Hjelm

Kansanedustaja Olavi Ala-Nissilä päiväjuhlassa sunnuntaina 31.7.2005:

Loimaalle tullut 250 uutta työpaikkaa

Kurkijokelaisten 59. Pi-täjäjuhlat vietetään ensim-mäistä kertaa uudessa yh-distyneessä Loimaassa. Myös toinen kurkijokelai-sille tärkeä kunta Pöytyä on laajentunut yhdistyttyään Karinaisten kanssa.

Uusi Loimaa nyt laajana maaseutumaisena pitäjänä monine vahvoine kylineen ja rautateineen ja yrittäji-neen sekä maaseutuoppi-laitoksineen muistuttaa nyt usealla tavalla entistä Kur-kijokea, vaikka luontomme ei lähtökohtaisesti olekaan niin kaunista täällä.

Uuden Loimaan strategia toimii jo

Me olemme Loimaalla halunneet tehdä strategisen kuntien yhdistymisen siten, että yhdistymisestä mah-dollisesti koituvia haittoja tehokkaasti torjutaan ja että ennen kaikkea yhdistymisen edut hyvin hyödynne-tään. Uuden Loimaan en-simmäisen strategian, Loi-maan linjan 2005-2008, pi-dempi tähtäin on vuodessa 2015.

Kehitysvision mukaan Loimaa on tällöin viihtyisä, hallitusti kasvava alueelli-nen keskus, jonka asukkai-ta ja yrityksiä houkutteleva imago perustuu nykyaikai-

Loimaan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kansanedusta-ja Olavi Ala-Nissilä saapui juhlaamme tuoden uuden yhdisty-neen Loimaan tervehdyksen. Ala-Nissilä osallistui myös Muistojen iltamiin. Hän on usein nähty vieras juhlillamme, kuten Kurkijoki-Säätiön tilintarkastajalle hyvin sopiikin.

sen maaseudun ja kaupun-kiympäristön esimerkilli-seen vuorovaikutukseen. Päätöksentekokulttuuri, yrittäjyyshenkisyys ja ym-päristö tukevat kaupungin jatkuvaa kehittämistä yh-teistyössä keskeisten sidos-

ryhmien kanssa.

Vision tavoittamiseksi valtuusto on linjannut viisi strategista menestystekijää: yrittäjyyden toimintaedel-lytysten tukeminen, hyvä paikka asua -brandi, vakaa ja mahdollisuuksia antava

talous, me-henki ja toimiva kuntaorganisaatio.

Strategian valmisteluun ovat osallistuneet uuden valtuuston ja hallituksen li-säksi mm. järjestelytoimi-kunta, vuoden 2004 Loi-maan kaupungin ja kunnan valtuutetut sekä viranhalti-jat. Yritystaito Oy on toimi-nut konsulttina strategia-prosessin osalta ja Briiffi Oy markkinointityön osal-ta.

Loimaan kaupunginvaltuuston vahvistama strate-giamme on jo nyt osoittau-nut onnistuneeksi. Sen to-teuttamiseen ovat lähteneet paitsi kaupungin päättäjät ja henkilöstö niin myös eri-tyisesti yritykset ja kansa-laisjärjestöt. Viimeisen vuoden sisällä voi Loimaal-le laskea syntyneen hyvin-kin 250 uutta työpaikkaa, ja myönteinen kehitys jatkuu. Tämä näkyy työllisyystilas-toissa siten, että ne ovat pa-rantuneet aivan kärkitahtia koko valtakunnassa ja kun kehitys Varsinais-Suomes-sa muutoinkin on ollut täs-sä suhteessa hyvää, niin se on ollut Loimaan seudulla maakunnan parasta.

Myös kauppapaikkana aina tunnetun Loimaan kaupallinen vetovoima on alkanut parantua nyt uusien

vetovoimaisten kauppaliik-keiden kanssa. Toivomme ja uskomme myös, että vil-kastunut asuntokauppa ja uudet työpaikat näkyvät sii-nä, että väestökehitys Loi-maalle kääntyy nyt nou-suun.

Strategiaamme kuuluvat paitsi viihtyisä keskus myös elävät kyläkeskukset. Viimeisen kymmenen vuo-

” Kurkijoki-museolla on jo nyt yhteistyötä Loimaalla kesäkuun alussa aloittaneen Suomen maatalousmuseo Saran kanssa.”

den aikana kolme Loimaan kylää on saanut maakunnal-lisen palkinnon, ja esimer-kiksi Haaran ja Niinijoen kylät ovat tänäkin vuonna osoittaneet esimerkillistä osaamista kuten muun mu-assa Saviooppera eilen tääl-lä osoitti. Yhdistymissopi-muksen mukaisesti myös kyläkeskusten elinvoimai-suuteen panostetaan vah-vasti.

Kaupunki investoi nyt merkittävästi lukioon, lii-kuntahalliin kouluihin ja vanhusten huoltoon. Saam-me merkittävästi yhdisty-misavustuksia, mutta silti

kuntatalous on meillekin iso haaste lähivuosina ja sen suhteen nyt tulevanakin syksynä työskennellään eri-tyisesti.

Olemme tiivistäneet ta-voitteemme niin, että me emme Loimaalla suostu näivettymään, päinvastoin Loimaa nousee nyt vahvas-ti.

Yhteistyötä Sarka-museon kanssa

Kukijoki-museon toi-minta Loimaalla on meille tärkeää, ja kuulimme sen suhteen tehdystä työstä täällä iltajuhlassa eilen. Kurkijoki-museolla on jo nyt yhteistyötä Loimaalla kesäkuun alussa aloittaneen Suomen maatalousmuseo Saran kanssa. Yhteistyötä voidaan vielä varmasti lisä-tä.

Suomen historia on pal-jolti maatalouden historiaa. Sarka-museo digitoi muun muassa kaikki maatilakirjat ja tallentaa paljon perinne-tietoa helposti hyödynnettä-väksi. Myös pakkoluovute-tun Karjalan maatalouden osalta tiedon tallentamises-sa ja tiedon hyödyntämises-sä voisi löytyä hyvää yh-teistyötä monella tavalla.

Toivon, että tällä matkal-la käynte löytämässä Sarka-museon ja kerrotte museos-ta eteenpäin. Loimaan kau-pungin puolesta toivon Kurkijoki-Säätiön tärkeälle työlle menestystä sen nyt lähestyessä ensi vuonna 60. pitäjäjuhliaan.

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 14

Kotoisia töitä

Sammaleen käyttö kuivikkeina

Kuivuneen sammaleen viennissä sisälle sammallaan jäivät sisähommat meidän nuorempien tehtäväksi. Taisimme joskus olla kaikkikin siellä, kun täytettiin aivan harjaa myöten, sillä sammalkasan päälläkin tarvittiin aina yksi, joka heitteli niitä sinne perälle asti ja tietysti samalla myös poleksi niitä tiukempaan, sillä muuten ne olisivat jääneet kovin löysään, ja lato olisi tullut pian täyteen. Me tarvittiin enemmän kuivikkeita, sillä karja lisääntyi, kun päästiin uuteen navettaan.

Meille oli valmistunut uusi navettarakennus, johon kuuluivat navetan lisäksi talli ja sikala, tyypiltään se oli sellainen, että siihen kuului vintti, johon voitiin ajaa hevosella ja se oli samalla rehu- ym. varastona. Siellä oli luukut, joista voitiin pudottaa alas niin rehut kuin kuivikkeetkin, sillä alhaalla oli pieni koppi, johon esimerkiksi juurikkaat, oli ne sitten lanttuja tai turnipseja, joita syötettiin lehmille, pudotettiin. Samoin pudotettiin kuivikkeet omaan koppiinsa, heinä taas putosivat suoraan ruokintapöydälle sen luukun kohdalle, mistä kuivikkeet pudotettiin.

Isä oli teettänyt sellaisen sammaleen repijän, jolla nämä sammallepheet revittiin pieniksi kappaleiksi, ettei tarvinnut käsin repiä. Koska silloin ei vielä ollut sähköä eikä meillä ollut omaa muutakaan moottoria, niin täytyi turvautua käsivoimaan, jota isän käsi- varsissa vielä silloin oli. Isä kiersi konetta ja me lapset syöttelimme niitä sammal-

leppeitä siihen myllyyn. Revitty sammal putosi suoraan sinne kuivikesuojaan, näitten sammalien hakeminen suolta oli jo jäänyt minun tehtäväkseni, jos en saanut Ellaa kaverikseni.

Kyllähän se minulta kävi, mutta aikaa siinä meni, kun kuorma täytyi mättää kaksi kertaa, ensin ladosta ulos ja sitten vasta kuormaan, riippuen siitä kummasta ladosta haki. Minulle on jäänyt sellainen muistikuva, että tämä sammalsouvi koitettiin järjestää aina lauantaiksi, jos se vain oli mahdollista, sillä se tarvitsi saunaillan, niin tomuista hommaa se oli.

Sotilaspojat

Kylässä toimi Elisenvaaran Suojeluskunnan alainen Saareksen kyläosasto, ja sen yhteyteen oli perustettu Suojeluskunnan Poikaosasto, johon minäkin halusin liittyä. Mutta isä sanoi: ”Kunhan täytät edes 13, niin mene sitten.” Kun aika täyttyi, läksin siihen mukaan. Toiset kylän pojat olivat olleet siellä jo perustamisesta alkaen. Tosin suurin osa heistä oli minua vanhempia.

”Me olimme siellä johtajien vastuulla, joten meillä oli kova kuri.”

Alin ikäraja taisi olla 12 vuotta, sitä en tarkkaan muista, mutta aika alhainen se joka tapauksessa oli isänikin mielestä. Ja hän tiesi, mitä sota oikein oli, koska hän oli osallistunut vapaus-sotaan nuorena miehenä. Ei hän sentään alle 20-vuotias tuolloin ollut. Siitä sodan- käynnistä hän ei paljon ker- toillut, sanoi vain olleensa

Tampereella ja Antrealla ja sodan päätyttyä Viipurissa vakinaisessa palveluksessa.

Kun menin sotilaspoi- kiin, minut otettiin ilomie- lin vastaan ja toivotettiin tervetulleeksi yhteiseen sakkiiin. He kyllä tiesivät, minkä takia en ollut aikai- semmin tullut, olin nimit- täin kertonut heille syyn.

Toiminta siellä oli mie- lenkiintoista. Talvella tutus- tuttiin esimerkiksi kartan ja kompassin käyttöön, luke- maan karttaa, mitä mikin karttamerkki oikein merkit- see ja minkälaista maastoa ja metsikköä mikin merkki tarkoittaa, missä on mäki ja missä vastaavasti on not- kelmaa tai suota. Samoin tutustuttiin kompassiin ja kuinka se toimii käytännös- sä. Ne olivat hyvin mielen- kiintoisia asioita nuorelle pojalle. Perustiedot täytyi ensin tuntea, ennen kuin keväällä lähdettäisiin met- sään suunnistamaan.

Talven aikana saimme myös tutustua sotilaskivää- riin. Se oli kunnioitettava ase, sillä se kuului Suoje- luskuntalaisen henkilökoh- taiseen varustukseen. Meil- lä oli ainoastaan tuossa vai- heessa opastusta sen käsit- telyssä ja kuinka varovai- nen sen kanssa oikein täy- tyi olla, ettei sattuisi mitään onnettomuuksia. Me olim- me siellä johtajien vastuul- la, joten meillä oli kova kuri.

Kun kevät saapui ja kii- reisimmät kevättyöt olivat johtajilta ohi, alkoivat taas kesäiset harjoitukset, suun- nistukset niin ryhmissä kuin yksikseen ja muut ke- säiset kisailut sekä kivääri- ammunnat, jotka kuuluivat myös Poikaosaston harjoi- tusohjelmaan. Ammuntoja ei suoritettu normaaleilla

patruunoilla vaan harjoitus- patruunoilla, joissa oli puo- let vähemmän ruutia ja luo- tina vaipaton lyijyluoti.

Retkiäkin järjestettiin lä- hiseudulle ja kerran oli jär- jestetty suurempi retki Va- lamon luostariin Laatokal- le, jonne siihen aikaan teh- tiin paljon kesäretkiä eli tu- ristimatkoja, niin kuin niitä nykyään kutsutaan, mutta minulla oli samaan aikaan Maatalouskerholiiton jär- jestämät leiripäivät Sorta- valassa, jotka minua kiin- nostivat enemmän ja menin sinne. Ajattelin, että siellä Valamossa ehaisin käydä myöhemminkin.

Kevättyöt

Kun ikää karttui, alkoi minulle tulla yhä vaativam- pia tehtäviä suoritettaviksi. Etenkin kevätaikaan, kun oli kaikilla vähän niin kuin kiireempi, niin muistan, kun isä antoi minulle en- simmäisen äestystehtävän. Äestysalue sijaitsi meidän tuvan ja riihen välissä ole- villa saroilla, ja se piti tehä vieteriharalla eli jousiäkeel- lä, jota veti yksi hevonen.

Hevonen valjastettiin äkeen eteen jo pihassa, jos- ta minun piti sitten ajaa piennarta pitkin sarkojen päähän, josta piti aloittaa äestäminen. Pihassa isä näytti, mihin loveen sy- vyydensäätovipu asetetaan ja neuvoi, että vähintään kaksi kertaa samaa jälkeä piti ajaa. Silloin maasta tu- lisi tarpeeksi hieno. Vielä viimeksi hän varoitti: ”Älä käännä liian kiperään, niin että hara kaatuu.”

Ne olivat isän ensimmäi- set opastukset pellon muok- kaamisesta. Sen jälkeen on pitänyt itse tajuta, kuinka peltö muokataan. Kun sain tämän määrätyn alueen ha- rattua ja ajoin hevosen ha- roineen pihaan, isäni tuli riisumaan hevosta ja kysäi- si: No, kuinkas se haraami- nen oikein sujui?” Vastasin siihen vähän rehvakkaasti: ”Hyvinhän se sujui, hara ei kaatunutkaan kuin yhen kerran.”

Oi niitä aikoja

entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saa- rekseen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942 sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijoelle, ja siitä alkoi Suomen armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tari- nat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamät päivämäärät, jotka tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

”Enkös minä sanonut, et- tei saa kaataa sitä yhtään kertaa”, kuului heti isän kommentti. Ei siitä kuiten- kaan sen enempää puhuttu. Jäin yksikseni miettimään, mitä vahinkoa siitä sitten oli, jos hara sattui kaatu- maan koska itse jaksoin sen nostaa oikein puolin. Hänen vastaustaan jäin silloin noin kymmenvuotiaana ajattele- maan. En ymmärtänyt sitä silloin enkä sitä ymmärrä vielä nytkään.

”Vastasin siihen vähän rehvakkaasti: ”Hyvinhän se sujui, hara ei kaatunutkaan kuin yhen kerran.”

Tuon ensi kerran jälkeen niitä haraushommia alkoi tulla aika tiheään, sinä ke- väänä ei varmasti vielä montakaan, sillä siihen ai- kaan meillä oli vakituinen vieras työmies. Koska isäl- lä oli aika paljon niitä kun- nan asioita hoidettavanaan, niin täytyi olla vakituinen työmies, jotta kotityötkin tulivat tehynsi.

Osa kotitöistä jo lankesi minunkin tehtäväkseni, niin kuin esimerkiksi keväällä osa peltojen muokkaukses- ta. Siemenen samoin kuin apulannan kylväminen jäi isän tehtäväksi, sillä se vaa- ti ammattitaitoa. Etenkin siemenen kylvö oli tarkkaa työtä, että tuli sopiva määrä siementä peltoon. Mutta jo muutama vuosi ennen talvi- sotaa meille hankittiin he-

vosvetoinen kylvökone, jolla kylvöt tehtiin. Silloin äestyshommat jäivät suu- relta osin minun tehtäväk- seni.

Alkuaikana meillä oli kahden hevosen vedettävä Hankmo-merkkinen rullaä- es, jossa oli sellainen lava päällä, jossa voi olla kyy- dissä. Kyllä sitä varoitet- tiin, että täytyy istua keskel- lä ja pitää ohjaket käsis- sä, etteivät sotkeentuisi äkeen piikkeihin. Ei siinä voinut kovin kauan istua, kun ta- kamukset heltyivät, koska se oli sangen epätasaista kyytiä. Niinpä välillä teki mieli kävelemään. Niin kauan kuin kylvettiin käsin, niin alkumuokkaus sai jää- dä vähän karkeammaksi, koska se piti vielä kylvön jälkeen siementää eli äes- tää, jotta kylvetty siemen peittyisi maahan ja samalla vielä pintakerros muokkau- tui pehmeämmäksi.

Oli kulunut muutama vuosi ja meillekin oli han- kittu sekä kylvökone että tehokkaampi äes, joka oli kolmatta osaa leveämpi ja painavampi ja jolla työ jou- tui paljon nopeammin ja te- hokkaammin. Sitä aikaa, jona kylvöt tehtiin, oli mei- dän oloissamme aina vä- hän, sillä mitä paremmissa olosuhteissa saatiin touko- työt tehtyä, sitä paremmat mahdollisuudet oli saada hyvä sato syksyllä. Ja sadon määrästähän riippui talon- pojan leipä silloinkin, niin kuin tänäkin päivänä.

Kansallispuvut värjivät sunnuntain päiväjuhlaa.

Pöytyän Puhaltajien osuus päiväjuhlan ohjelmassa oli mittava. 11-jäsenisen soittokunnan johtajana toimi Joonas Vartio (vas.).

Lauri Laukkanen sunnuntain 31.7.2005 päiväjuhlassa:

Kurkijoki-Säätiö Karjalan Liiton linjoilla

Tänä vuonna Kurkijoki-Säätiö viettää toimintansa 59. vuotta, ja näin monetta kertaa kokoonnutaan viettämään Kurki-juhlia. Tämä juhlaperinne on eräs tärkeimpiä karjalaista yhteenkuuluvuutta ylläpitäviä toimintamuotoja, ja meidän juhlamme erityisesti kurkijokelaisuutta ylläpitävä ja edistävä side.

Tärkeä tavoite juhliin tulijoille on tavata tuttuja - monet tutut nähdään kerran vuodessa ja vaihdetaan kuulumiset. Erityisen mukavaa on nähdä tuttuja, joita ei ole nähnyt vuosiin. Silloin tavattaessa haastamista riittää!

Erityisen vaativa tehtävä on kurkijokelaisen perinteen siirtämisessä nuoremmille sukupolville. Kurki-juhlat ovat siinä työssä oiva väline. Nuoret tapaavat vanhempiensa mukana muita kurkijokelaisia, oppivat tuntemaan uusia ihmisiä ja - toivottavasti - innostuvat tulemaan uudestaan ja myös innostuvat aktiivisesti työstä kurkijokelaisuuden säilyttämisessä.

Kun selaa 59 toimintavuoden historioikkejä, huomaa, kuinka paljon työtä kurkijokelaisuuden eteen on tehty – vapaaehtoista työtä. Painopisteet ovat vaihtuneet vuosien mittaan, ja historia on tuonut omat vivahteensa toimintaan.

Esimerkiksi kun Neuvostoliitto hajosi ja syntyi mahdollisuus vieraillla Kurkijotella rakkailla kotikonnuilla, syntyi kotiseutumatkojen buumi. Säätiö edesauttoi matkajärjestelyissä, järjesti kirkkojen sijojen kunnostusta ja muistomerkkien pystytystä sekä suhteiden rakentamista nykyisiin Kurkijoen asujiin.

Tänä päivänä toimintamme kulmakiviä ovat nämä juhlat, Kurkijokelainen-lehden kehittäminen, museotoiminta ja edelleen myös kotiseutumatkat, mutta säätiön järjestäminä jo vähemmässä määrin.

Juhlat kukoistavat, kuten näiden kahden päivän aikana on nähty. Eilen oli Muistojen illassa yli 400 juhlijaa, aamun jumalanpalveluksessa runsaasti kirkkokansaa, ja tämän päivän juhlapenkkirivit täyttyivät mukavasti.

Kurkijokelainen-lehti pyrkii kehittämään tämän päivän vaatimusten mukaisesti. Lehden tekeminen on taloudellisesti vaativa urakka, mutta sisällöstä eli kurkijokelaisesta hengestä ei tingitä. Ulkoasua kehitetään resurssien sallimissa puitteissa. Avustajakunta eli kaikki kurkijokelaiset ja hiitolalaiset on tärkeä voimavara. Myös tilaajina olkaa aktiivisia ja innostakaa nuoret Kurkijokelaisen ti-

laajiksi ja lukijoiksi.

Museo on saatu hienoon kuntoon ja kertoo erinomaisesti Kurkijosta ja sen historiasta. Kannattaa viedä kesävieraatkin tutustumaan tähän laadukkaaseen kohteeseen. Eilen saimme nähdä otoksen museotoiminnan erästä osa-alueesta eli kuvien tuomisesta ihmisten ulottuville modernin teknikan keinoin CD-ROM-muodossa. Tämä CD-ROM kannattaa hankkia omaksi täydentämään Kurkijokietietoja.

Tänä kesänä olemme kuulleet muutaman painavan kannanoton karjalaisuudesta ja sen vaikutuksesta maamme elämään. Tasavallan Presidentti Tarja Halonen puhui Karjalaisen kesäpäivillä Lahdessa. Hän korosti karjalaisten karaistumista ja heidän kulttuurinsa kehittymistä kahden kulttuurin, kahden uskonnon ja kahden maailmankatsomuksen rajamaastossa. ”Tämä on vahvistanut heidän osaamistaan ja pärjäämistään uusien vaikeidenkin asioiden kanssa ja on antanut valmiudet luoda yhteydet erilaisiin kulttuureihin. Karjalainen iloisuus on levinnyt totisempienkin suomalaisten piiriin. Itärajalla Suomi harjoittaa aktiivista lähialueyhteistyötä ja luo verkostoja rajan molempia osapuolia

hyödyttäen.”

Pääministeri Matti Vanhanen korosti omassa puheessaan juurien löytämisen tärkeyttä identiteetille. ”Monet haluavat kertoa lapsilleen ja lapsenlapsilleen, mistä he tulevat ja mitä heidän sukunsa on tehnyt. Tämän juurien etsimisen kannalta pitäjäseuran tekemä työ on suuriar-

Kurkijoki-Säätiön hallituksen jäsen Lauri Laukkanen toimitti yleisön tervetulleeksi päiväjuhlaan Hirvihovissa.

viritysten ja erilaisten järjestöjen yhteistyö nousee kanssakäymisen moottoriksi tulevaisuuden kehittämisessä Venäjän kanssa.”

Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkasen mukaan käymme vuoropuhelua Karjalamme kanssa päivittäin niiden kertomusten kautta, joita kuulemme vanhemmilta, niiden muistojen kanssa, joita sieltä lähteneillä on, niiden kirjoitusten kautta, joita talletetaan ja niiden omakoh- taisten käyntien kautta, joita teemme sukujemme tärkeille paikoille ja kirkkoihin ja pyhille kummuille.

”Karjalan Liitto on toiminut Karjalan kysymyksessä maan ulkopoliittisen johdon kanssa yhdessä ja sen kautta. Liitto on Karjala-ohjelmassaan esittänyt että maamme poliittinen johto avaisi Venäjän kanssa neuvottelut luovutetun Karjalan palauttamisesta heti, kun niiden käymiseen on realistisia mahdollisuuksia ja molemmat osapuolet ovat siihen valmiita.”

Se työ, jota Kurkijoki-Säätiö tekee on hyvin linjassa niiden kannanottojen kanssa, joita edellä kosketelin. Voimme hyvillä mielin jatkaa työtä karjalaisuuden ja kurkijokelaisuuden eteen jatkossakin ja erityisesti nyt, kun 60. toimintavuosi käynnistyy.

Toivon, että tämä iltpäivä on Teille kaikille antoisaa! Tervetuloa ja hyvää pitäjäjuhlaa kaikille!

Punavalkoinen punamustin nauhoihin varustettu kukkalaite lähetettiin juhlasta Karjalan multiin kätettyjen vainajien muistomerkille Kanta-Loimaan hautausmaalle.

Sodan enteitä havaittavissa

”Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus, tartu kiinni iankaikkiseen elämään, johon olet kutsuttu ja johon hyvällä tunnustuksella olet tunnustautunut monen todistan edessä.” (1 Tim. 18)

Tämän lauseen antoi pastori Rafael Hartman, rippisämme, Hiitolan kirkossa toukokuun 21. päivänä 1939 kaikille ensi kertaa Herran Pyhälle Ehtoolliselle osallistuneet rippikoululaiset muistoksi rippikoulusta.

Muistan, kuinka jokaisen päivän sanomalehden pastori luki suurta huolta kantaen. Radanvarrella asuvana hän myös näki varustusten vyöryvän Kannaksen suuntaan. Olivathan tuon aikakauden ihmiset kokeneet jo niin sanotun Vapa-

ussodan, muitakin nimiä sodasta käytettiin, jotenka sodan pelko ei ollut ihan aiheeton.

Tuskin se meitä rippikoululaisia vielä siinä vaiheessa suuremmin pelotti, oli vain ihanaa saada ”lusiikka pois pappilan kaapista”, kuten ehtoollisella käymistä kutsuttiin. Se oli aikuisuuden mittapuuna useimmilla. Tuon konfirmaatiopäivän sään muistan hyvin aurinkoisena.

Silloisen tavan mukaan meillä rippilapsilla oli vielä ennen ehtoollista alttarin edessä jonkinlainen kuulus-telutunti. Se oli sitä aikaa. Nykyisin olen kuullut, ettei koko rippikoulu ole pakollinen. Itse koin sen yhtenä armolahjana.

Tuon sunnuntain jälkeen

muistan itsekkin kiinnostuneena pelokkaana mietti-neeni, jospa sota sytty. Lehdet tuli lueskeltua tarkemmin, ei ollut enää rippikoululäksyt esteenä, ja radanvarrella asuvana tuli tarkkailtua junien lastia, kun kohdalle sattui.

Myös radiouutiset kuunneltiin tarkoin. Kevennyksenä kuunneltiin myös Kalle Kustaa Korkin seikkailut ja lauantaisin toivotut levyt. Myös jumalanpalvelukset kuunneltiin sunnuntaisin. Silloin saattoi olla tupa täynnä hartausvieraita. Radioitahan oli kylällä hyvin vähän, ja nekin toimivat la-dattavilla pattereilla.

Kotonani kuitenkin oli tämä ”ylellisyys”, ja lähinaapureissa vain Kusti Suu-

tarila, Juho Paksujalalla, Mikko Parkkalilla ja lähellä Kaukolan rajaa Sulo Iil- äisellä. Kenen akuissa oli virtaa, siellä käytiin kuuntelemassa Suomen Tietotomiston uutiset, sillä Hiitolan Pukinniemessä ei silloin vielä ollut sähköjä. Radioita oli vielä koululla ja kauppiail- la, mutta heillä ei käyty ”uutisilla”.

Mitä pidemmälle kesä kului, sen selvemmin oli sodanuhka havaittavissa. Kuunneltiin joskus ”kähi-sevästä” radiosta isältä sa- laa ulkomaan uutisiakin. Salaa, koska isä olisi halunnut pitää perheensä sodan- halta huolettomana. Mutta toisin kävi. Antinpäivänä marraskuun 30. päivänä 1939 syttyi tuo 105 päivää kestänyt Talvisota. Kilvoitelu elämästä ja kuolemasta oli alkanut. Silloin alkoivat junavaunut vyöryä pois- päin Kannakselta surullisen las- tinsa kanssa. Näitä muisteli

Aino Koppi
Noormarkku

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO
Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ
Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

EHT-
liiton
jäsen

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Maria Kauppinen Muistojen iltamissa lauantaina 30.7.2005:

Kurkijoelta nykypäivään

Kurkijoki-museolla Loimaan Kojonperällä on ollut maaliskuusta 2003 käynnissä EU:n Leader+ -rahoitusta saanut hanke ”Kurkijoelta nykypäivään”. Hyvin onnistunut ja tuloksellinen hanke loppuu elokuussa.

Kuten hankkeen nimikin kertoo, tarkoituksena on ollut tuoda kurkijokelaista perinnettä paremmin nykyihmisten ulottuville. Keskeiset toimet ovat olleet Kurkijoki-museon uuden perusnäyttelyn laatiminen, arkistojen luettelominen ja Kurkijokea esittelevän multimediaesityksen laatiminen.

Kurkijoelta nykypäivään –hanke käynnistettiin, jotta kertomukset menneisyydestä eivät unohtuisi. Haasteena oli kehittää uusia tapoja, joilla historiasta voitaisiin kertoa. Ne henkilöt, jotka ovat syntyneet Kurkijoella ja muistavat tapahtumia ja paikkoja sieltä, alkavat olla jo vähissä. Jälkipolvet eivät enää välttämättä tiedä, mistä heidän sukunsa on kotoisin ja millaisia elämänvaiheita esivanhemmat ovat kokeneet.

Vanhemmat ja isovanhemmat tietävät varmasti, miten tietyissä elämänvaiheissa nuorta polvea ei historia voisi vähempää kiinnostaa. Kun kiinnostus siten myöhemmin herää, saattaa olla jo liian myöhäistä, kun asioista tiedävät eivät olekaan enää kertomassa niistä.

Hankkeen aikana Kurkijoki-museota on kehitetty

Kurkijoelta nykypäivään –hankevetäjänä viimeisimmän vuoden on toiminut fil. yo Maria Kauppinen. Hän ja Maija Inki esittelivät Kurkijoki-museon tämän kesän uutuuden, cd-romin, jolle on tallennettu niin kuvia kuin ääninäytteitäkin Kurkijoelta.

vastaamaan tähän haasteeseen. Museo toimii kaikkien kurkijokisyntyisten yhteisenä muistina. Sen tehtävänä on antaa vastauksia omaa henkilökohtaista historiaa ja identiteettiä koskeviin kysymyksiin. Se kertoo Kurkijoesta ja kurkijokelaisuudesta sanoin, kuvin, esinein ja multimediaesityksen muodossa. Uudessa laajennetussa näyttelyssä museon sisältämät tiedot ja ta-

rinat pääsevät entistä paremmin esille ja käyttäjien ulottuville.

Museolla on tehty hankkeen aikana paljon sellaista perustyötä, joka on tavallisen kävijän silmille näkyvä mättömissä, mutta olennaista museon toiminnan kannalta. Kurkijoki-museon arvokkaat esine-, dokumentti- ja valokuvakokoelmat on nyt luetteloitu ja arkistoitu. Kun tiedetään,

mitä kokoelmat sisältävät, mahdollisuudet niiden monipuoliseen käyttöön paranevat.

Luetteloidut kokoelmat ovat edellytys näyttelyjen rakentamiselle ja tutkimustoiminnalle. Kurkijoki-museo ei ole mikä tahansa esinekokoelma, vaan asianmukaisesti hoidettu ja järjestetty kokonaisuus. Se ansaitsee museon nimityksen. Tiettyyn teemaan keskitty-mällä se täydentää myös hyvin Suomen museoiden joukkoa.

Olen toiminut Kurkijoelta nykypäivään –hankkeen vetäjänä viime kesästä alkaen. Työ museolla on ollut haasteellista ja opettavaista. Minulla on ollut mahdollisuus tutustua karjalaiseen kulttuuriin aivan ainutlaatuisella tavalla. Karjalainen perinne on edelleen elävä ja vaalimisen arvoinen. Museon kehittäminen ja ylläpito takaavat, että perinteenne ja vaiheikas historianne välittyvät tulevillekin sukupolville.

Haluaisin osoittaa suuret kiitokset kaikille, jotka ovat olleet mukana Kurkijoki-museon kehittämisessä. Talkoolaisille – niin korvaamattomille rakennusmiehille kuin valokuvien järjestäjillekin, jokaiselle Kurkijokelaisessa julkaisu-tuista Ken tietää –kuvia tunnistaneelle, lahjoitusten tekijöille ja museolla vierail-leille.

Erityisen kiitoksen ansaitsevat hankkeen ohjausryhmän jäsenet Pirkko Rii-

konen, Leena Virtanen, Maija Inki, Kauko Virtanen, Seppo Rouhiainen, Kari Kiiski, Jaakko Taitonen Varsinais-Suomen joki-varsimuupaneista ja Eeva Mikola Turun maakuntamuseolta, sekä Kurkijokelaisen toimittaja Raija Hjelm. Ilman teitä Kurkijoelta nykypäivään –hanke ei olisi onnistunut.

Seuraavaksi esittelemme Maija Inkin kanssa valittuja paloja hankkeen tuottamasta multimediaesityksestä. Esitykseen voi tutustua kokonaisuudessaan museolla tai sen voi hankkia omaksi 20 euron hintaan.

Esityksen sisältävän cd-romin voi tilata syksyllä Kurkijokelaisen kautta tai käydä ostamassa toimituksesta. Tässä voisi olla mukava joululahjaidea vaikkapa lastenlapsille. Kotona esityksen katselusta voisi tehdä isovanhempien ja lastenlasten yhteisen hetken. Elävöittäkää esitystä omilla muistoillanne!

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Kankaanpäässä
2. noin 10 litraa
3. 13 336 eroa
4. noin 10 prosenttia
5. vuonna 1872
6. Moskeijan
7. maksa
8. Halti (1328 metriä)
9. silmästä
10. inkiväärin

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan Aluesairaala

Asianajaja

ASIANAJAJA

on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-turva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari

Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalanenkatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja,

varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

TILAA

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE

Juhani Lankinen Ky

Kauppalanenkatu 2, Loimaa

Puh. (02) 763 2760

(Kaupungintaloa vastapäätä)

Kesä-juhlatarjous!

Kestotilaaajalle loppuvuoden numerot hintaan **12** euroa

Palauta allaoleva kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen Koulukuja 7, 32200 Loimaa

Tilaan Kurkijokelaisen

Kestotilaaajalle loppuvuoden numerot hintaan 12 euroa

☐ Itselleni

☐ Lahjaksi

Lehden saaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

KEIHÄSTETTY HINNAT

Ecuadorin Eldorado Banaani **0,99** kg

Tarjoukset voimassa perjantai-lauantai 5.-6.8.2005

Atria Marinoitu broilerin rintaleike n. 900 g/rasia 3,99 kg	HK Kalkkunaleike tai saunapalvi 300 g (7,63 kg) 2,29 pkt	Atria Tuore porsaana ulkofilee n. 1,5 kg 5,99 kg	SPAR Savukirjolohipala 300 g (9,83 kg) 2,95 pkt
Fazer Paahtoleipä 285-335 g (3,47-2,96 kg) 0,99 ps	Norjalainen merilohifile 7,90 kg	Suomalainen naudan paistijauheliha kg 5,99	

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18, su 12-21

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

SPAR
5+1
kaupan päälle

Osta viisi Spar-tuotetta saat yhden seuraavista Spar-tuotteista kaupan päälle
Fusilli, Gnocchi tai Penne -pastan tai Astiaharjan.

Karhu III 12-pack 6,75+1,20 (1,69 l) **7,95** 2/talous

LOIMAN

Alko 762 2062

nonstop parturi 040-765 7028

Kahvila Helmi 762 4432

LOP-Kultapiste 763 2150

Olgatar 762 1413

Ritvan ja Olin 76368520